

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASI
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ SAYI: 227

13 AĞUSTOS 1979 7.5 LIRA

**DARALAN
IMF
PRANGASI**

TÜSTAV

Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu Yaşam TİP'i doğruladı

"Seçime katılan partilerin açıklamaları bugün radyo ve televizyondan yayınlanmaya başlandı. İşçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi ve emekçi halk kitlelerinin temsilcisi Türkiye İşçi Partisi'nin de açıklamalarını radyo ve televizyondan dinleyeceksiniz. Ama sadece seçim olduğu için. Kapitalist düzenin savunucularına meydan her zaman açık. Bu

antidemokratik bir uygulamadır.

"Türkiye İşçi Partisi sizlerden 1977'de yapılan seçimlerde yine radyodan söylediklerini hatırlamanızı istiyor. Türkiye İşçi Partisi neler dedi, neler oldu? Diğer partilerin hepsi neler dediler, neler yaptılar? Hatırlayın ve Türkiye İşçi Partisi'nin söylediklerinin nasıl bir doğrulandığını görün.

TİP Başkanlık Kurulu Üyesi Yalçın Cerit:

"MHP cinayet şebekelerinin arkasında değil tam göbeğindedir"

"Faşist cinayet şebekelerinin bazılarının ortaya çıkarılmasıyla, bu şebekelerin arkasındaki politik merkez - öyle gölge ilan olarak değil - bütünüyle açığa çıkmıştır. Bu, adıyla sanıyla Milliyetçi Hareket Partisi'dir.

"Savcı Doğan Öz'ün katli, aynı zamanda Bahçelievler de öldürülen Partimiz üyesi 7 arkadaşımızın katilleri arasındadır. MHP, bu cinayet şebekelerinin arkasında değil tam göbeğindedir.

"Faşist terör, kısa bir zaman içinde, birkaç yüz gencin kendi başlarına örgütlenip uyguladıkları bir iş de değildir. 1967 yılından başlayarak halkın gözü önünde, devlet sorumlularının gözlerinin içine baka baka MHP'nin kurduğu ve sahip çıktığı "Komando yetiştirme kampları" herkeşçe bilinmektedir.

"12 Mart faşist uygulamalar döneminde, basın baskı altına alınmış tüm demokratik örgütler ve Türkiye İşçi Partisi kapatılırken, yalnızca Ülkü Ocakları ve diğer ülkücü kuruluşların korunup geliştirilmesi rastlantı değildir. Çünkü amaç, başta işçi sınıfı olmak üzere, emekçi halk kitlelerinin uyanışı ve örgütlenmesini baskıyla, terörle ve silah kullanarak önlemektir.

"Tekelci büyük sermayenin has partisi Adalet Partisi'nin MHP'yi ve onun faşist ideolojiyle şartlandığı Ülkü Ocaklarını - şimdiki adıyla ÜGD'yi - ve diğer ülkücü kuruluşları koruyup desteklemesi bundandır.

"Amerikan emperyalizminin ve buna bağlı olan teknelci büyük sermayenin AP ve MHP eliyle geliştirdiği faşist ideolojik saldırı, kitle tabanlı oluşturmak istemektedir. Faşist ideoloji, işçi sınıfımıza da bulaştırılmak isteniyor. Son günlerde Milliyetçi İşçi Sendikaları Konfederasyonu (MİSK) içinde yöneticilerce teşahlanan faşist provokasyonlar, bunun açığa vuran örnekleridir.

"CHP hükümeti gerçekten demokrasiye bağlıysa, işçi ve emekçilerin, aydınların, gençliğin temel hak ve özgürlüklerine, can güvenliklerine aşırı ölçüde saygılıysa, ell kanlı faşist örgütlerin üzerine gitmek zorundadır.

"Faşizmin kaynağını kurutmak, teknelci büyük sermayeyi kuşatmak ve güderek ortadan kaldırmakla mümkündür. Bu mücadele ise, Türkiye İşçi Partisi öncülüğünde, işçi sınıfı ve müttefiki emekçilerin, aydınların ve ilerici gençlerin Örgütü - Birleşik Gücü'nü yükseltmekle başarılacaktır.

"Faşizmi ezeceğiz...

"Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm için ilerli!..."

"Adalet Partisi ve Milli-yetçi Hareket Partisi, teknelci büyük sermayenin ve büyük toprak sahiplerinin ve bunların ortağı Amerikan emperyalizminin partileridir. Bunlar faşizmin ve gericiğin temsilcileridir.

"Cumhuriyet Halk Partisi ise, iktidar olmak için emperyalizme ve teknelci büyük sermayeye teslim olma yolunu seçti. İşçi ve emekçilere yaptığı vaadleri unuttu. CHP'nin bu politikasından faşizm yararlandı, faşist turmanış sürdürüldü.

"Şimdi Türkiye İşçi Partisi işçiler, yoksul köylülere, tüm emekçilere; ilerici aydınlar ve gençlere tekrar sesleniyor: Kurtuluş kendi ellerimizdedir. Kurtuluş işçi sınıfının, köylülerin, ilerici aydınların ve gençlerin örgütlü birleşik mücadelesinin güçlendirilmesindedir. Kurtuluş Çark Başak'tadır. Kurtuluş sosyalizmedir."

TİP Başkanlık Kurulu Üyesi
Gündüz Mutluay:

"TİP bütün engelleri aşacaktır"

"Ülkenin dört bir yanında Partimizin, sosyalizmin gur sesini işçi-emekçi kitlelere ulaştırmak için Parti örgütlerimizin mücadelesi gelişerek sürmektedir.

"Türkiye İşçi Partisi'nin bu mücadelesi egemen sınıfların yüreklerindeki korkuyu büyütüyor. Faşizm ve gerici ilk çareyi Türkiye İşçi Partisi örgütlerine ve üyelerine karşı yasa dışı, anti-demokratik saldırı ve baskıları arttırmakta görüyor.

"Dün Partimizin Kartal-Sapanbağları lokaline sıkıyönetim görevlilerince hiçbir yasal dayanağı olmayan bir baskın düzenlendi. Üyelerimiz gözaltına alındı. Seçim çalışmalarını için Türkiye çapında dağıtılan bildirilerden onbin kadarına el konuldu. Aynı gün Kartal'da bildiri dağıtan üyelerimiz 'seçim yasaklarına uymadığı' gibi suçla baskınla gerekçeyle gözaltına alındılar.

"Sıkıyönetimin daha seçim döneminin ilk günlerinden başlatıldığı bu anti demokratik uygulamalar Partimizin Anayasa ve yasalardan güvenince altındaki olan çalışmalarının engellenmesidir ve doğrudan suçtur.

"Türkiye İşçi Partisi'ne ve üyelerine karşı artırılan yasa dışı, anti-demokratik baskı ve saldırılar Partimizin işçi-köylü-emekçi kitlelere ulaşmasına engel olamayacaktır.

"Türkiye İşçi Partisi bütün engelleri aşarak bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini zafere ulaştırarak güç ve kararlılıktadır. Dost, düşman herkes bunu böylece bilmelidir."

YÜRÜYÜŞ BULUNDURMANIN FATURASI

Türkiye İşçi Partisi üyesi Ramazan Kızılkaya 3 Ağustos Çarşamba günü evine giderken bir asteğmen komutasındaki askeri birlik ve polis ekipleri tarafından çevrildi. Kızılkaya yapılan arama sonucunda Altındağ Karakoluna götürüldü. Kızılkaya'nın "suç"u YÜRÜYÜŞ bulundurmaktı.

Altındağ Karakolunda önce 1. Şube'ye telefon edilerek YÜRÜYÜŞ'ün yasak olup olmadığı soruldu. Sonra da, bir yanıt alınmadığı belirtilerek Ramazan Kızılkaya sabaha kadar karakolda bekletildi. Sabah 1. Şubeye gönderildi. Burada Kızılkaya'nın eline "YÜRÜYÜŞ'ün bulundurulması sayılarının yasaklanmadığını" belirten bir yazı verildi. Ancak bu "yeterli" değildi. Kızılkaya, "aranıp aranmadığının saptanması için" 2. Şubeye götürüldü. Oradan da serbest bırakılmadı. Bu kez "biz yetkili değiliz, kim tuttuysa o bıraksın" denilerek tekrar Altındağ Karakoluna gönderildi. Karakol bırakmaya yetkili olmadığını belirterek, Kızılkaya'yı Altındağ Savcılığına gönderdi. Savcılığa avukatları tarafından durumun anlatılmasına karşın, Savcılık yetkili olmadığını belirterek Kızılkaya'yı Sıkıyönetim savcılığına sevketti. Sıkıyönetim Savcılığında Kızılkaya'nın eline "suç unsuruna rastlanmamıştır" diye bir yazı verildi. Kızılkaya tekrar Altındağ Savcılığına gönderildi ve Perşembe günü saat beş'te serbest bırakıldı.

Kızılkaya hiçbir geçerli yasal neden olmaksızın yedi defa yer değiştirilerek bir gün gözaltında tutuldu. CHP iktidarında bu tür keyfi uygulamaların ilk olmadığı bilinmektedir. Ne var ki bunlara bir son verilmesinin zamanı da gelmek zorundadır.

GÜNDOĞMUŞ'DA TİP İLÇE BAŞKANI DÖRT FAŞİSTİN SALDIRISINA UGRADI

Gündoğmuş ilçesinde Türkiye İşçi Partisi İlçe Başkanı Kemal Özdemir dört faşistin saldırısına uğradı. Geçen hafta içinde meydana gelen olayda, Kemal Özdemir'in çantasını da açan faşistler, çantada bulunan bazı "YÜRÜYÜŞ" sayılarını da zorla aldıktan sonra kaçtılar. Durumdan haberdar edilmesine karşın, aynı saldırıların bu olaydan yarım saat sonra ilçenin sokaklarında bazı ilericiilere saldırarak terör yaratmaya çalıştılar. TİP Gündoğmuş İlçe Yönetim Kurulu tarafından yapılan bir açıklamada, "Bizler işçi sınıfının davasına inanmış kimseleriz. Bizi burjuvazinin paralı uşakları yolumuzdan ahkoyamaz. Hiçbir tehdit ve yıldırma hareketi bizi durduramaz. Yolumuza daha azimli olarak devam edeceğiz." demildi.

DIYARBAKIR - MARDİN - SİİRT TABİBLER ODASI ECEVİT'E BİR YAZI GÖNDEREREK SIKIYÖNETİM UYGULAMALARINI PROTESTO ETTİ

Diyarbakır - Mardin - Siirt Tabibler Odası Yönetim Kurulu Başkan Bülent Ecevit'e bir telgraf göndererek, Diyarbakır sıkıyönetim tutukevinde tutuklulara yapılan baskı ve işkenceleri protesto etti. Oda Başkanı Tarık Ziya Ekinci ve Yönetim Kurulu üyelerinin imzalarıyla gönderilen telgrafta şöyle dendi: "Anayasamızın açık emirlerine karşın, Diyarbakır sıkıyönetim tutukevinde sanıklara işkence yapıldığı, küfürlü saldırılar ve aşağılayıcı deyimlerle hakaretler yönetildiği belgelerle saptanmıştır. İşkence gören yaralıların ve hastaların tıbbi bakım istekleri ya geri çevrilmiş, ya da işkencelerin denetimi altında kısıtlı ve baştan savma biçimde yapılmıştır. İşin acı tarafı, bu anayasa dışı uygulamalar, dolaylı ya da dolaysız olarak size intikal ettiği halde bunların son bulması bir yana, aynı tempo ile sürdürülmesinde ısrar edilmesidir."

YÜRÜYÜŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd. Sti. adına NİHAT SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni : Zeki KILIÇ ● Yazı İşleri Müdürü: Neşet KOCA-BIYIKOĞLU ● Teknik Sekreteri: Bülent ARTAMLI ● Yönetim: Konur Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel: 17 45 81 ● İstanbul Bürosü: Piyerloti Cad. 21/1 Camberlitas - İSTANBUL Tel: 26 35 67 ● Avrupa Temsilciliği: CODIFF 13/2 Square - Wiler - 1040 Bruxelles - BELÇİKA Tel: 230 34 72 ● İlan Koşulları: Arka kapak renkli 22.500 TL., Arka Kapak siyah beyaz 18.000 TL., İc sayfalar sütun santim 80 TL. Yayın İlanları % 50 indirimlidir. ● Baskı: Daily News Web Ofset Tesisi

● Abone koşulları: Yıllık 300. TL., Altı aylık 150. TL. ● AVRUPA: Altı aylık (30 DM), Yıllık (60 DM) ● AMERİKA: Altı aylık 500 TL., Yıllık 1000 TL. ● AVUSTRALYA - JAPONYA: Altı aylık 600 TL., Yıllık 1200 TL.

● Ödeme Adresi: TÜRKİYE: YORUYÜŞ DERGİSİ POSTA ÇEKİ 100234 ● AVRUPA: CODIFF POSTA ÇEKİ: 000-1164657-75 BRUXELLES-BELÇİKA

TANI BUNLARI TANI DA BÜYÜ

YAVUZ ÜNAL

Bak çocuğum, bak oğlum, bak kızım, bak bu resimlere, iyi bak ve hiç unutma. İsimlerini değil, yüzlerini, gözlerini, bakışlarını unutma. Bunlar, sizin pırl gözlerinize keder düşmesin diye gencecik yaşta bir gece yarısı yaşamlarını yitirenlerdir. Hep böyle bakacaklar bize. Ne istediklerini bilen, kararlı sevecen ve biraz da mahzun. Sakın yanlış anlama, pişmanlıklarından değil mahzunlukları. Daha uzun yıllar sizlere aydınlık bir gelecek için çalışabilecekken, yaşamlarını yitirmekten.

Onlar sanki bilirlermişcesine kısacık ömürlerine tüm bir yaşamı sığdıra bilmek için, gecelerini gündüzlerine katarak çalışan arkadaşlarımızdır. Onlar, sade, gösterişsiz, ama kendilerine verilen her işi kusursuz yapmaya çalışan, bununla yetinmeyip arkadaşlarının yardımına koşan, yoldaşlığın ve dayanışmanın gerçek sembolüydüler. Onlar, ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelemizin isimsiz kahramanlarıydılar.

Bak çocuğum, bak oğlum, bak kızım, bak bu resimlere iyi bak. Ama sakın aklında tutmaya çalışma. Bunlar arkadaşlarımızın katilleridir. Bunlar canilerdir. Bunlar kandırılmış, alçaltılmış, insanlarımıza düşman haline getirilmiş zavallı piyonlardır. Bunlar sizin gencecik kafanızın, gencecik bedeninizin gücünü sömürebilmek için, şimdiden yaşamınızı karartmaya çalışanların tutsaklarıdır. Yüzlerine, gözlerine, bakışlarına bak. Bunlar işçilerin, köylülerin, gençlerin, aydınların daha iyi bir yaşam isteklerine karşı sıkılan kurşunlardır.

Hani dünyadaki ilk işçi devletini boğmak isteyen Hitler vardı ya, hani ülkesini bir baştan bir başa hapisane yapan Musolini vardı ya, işte bunlar da aynı soysuzluğun, aynı insanlık düşmanlığının ülkemizdeki hortaklarıdır. Bunlar Kahramanmaraş'da, Sivas'da, Elazığ'da, Malatya'da ve tüm ülkede halka ölüm yağdıranlardır.

Bak çocuğum, bak bunlara, bak da unut. Çünkü bunlar bugünden yarına çıkmayacak olanlardır.

Bunlar faşistlerdir.

Bak oğlum, bak kızım, bak çocuğum, bunlar sağcılar gericilerdir. Bu faşist canilerin koruyucularıdır. Onlarca yıldır ülkemizi işsizlik, pahalılık, yokluk ve yoksulluk cenderesine sokan bunlardır. Ülkemizin tüm zenginliklerini, işçilerimizin, emekçilerimizin, aydınlarımızın işgüçlerini emperyalistlerle birlikte soydurup sömürtenler bunlardır. Şunların yüzlerine, gözlerine, sözlerine bak. Yalan, riya, iki yüzlülük, tehdit ve düşmanlıktan başka bir şey yok. Sadece yaşamımızı değil, daha sonrasını da tehdit, baskı ve korku çemberi içine almışlar. İşsizlikle, açlıkla, görünen-görünmeyen düşmanlıklarla, tehditlerle sarmışlar çevremizi.

Bak çocuğum, bak bunlara, iyi tanı. Bunlar, her yıl binlerce çocuğumuzun salgın hastalıklardan ölmesine neden olanlardır. Bunlar, çocuklarımızı okulsuz bırakanlardır. Binlerce çocuğumuzu ahlaksızlığa, suça ve hapisaneye itenlerdir. Bunlar çocuk emeğinin sömürülmesini savunanlardır. Bunlar evsizliğimizin, yolsuzluğumuzun, susuzluğumuzun, yokluk ve yoksulluğumuzun, işsizliğimizin, erken ölümlerimizin baş sorumlularıdır. Başka başka partilere bölünmüş olmalarına aldanma. Bunlar, karanlığın, geriliğin ve cehaletin örgütleridir. Bunlar emperyalizme tutsaklığın örgütleridir.

İyi bak bunlara, iyi tanı bunları, sözlerine aldanma, bunlar, seni sana düşman edenlerdir.

Bak çocuğum, bak kızım, bak oğlum iyi tanı bunları. Bunlar, özgürlük, özgürlük diye, özgürlüğümüzü kısıtlamaktan çekinmeyenlerdir. Bunlar faşist katillerin örgütlerini oy kaygıları ile kapatmaktan çekinenlerdir. Böylece her gün bir kaç gencimizi, çocuğumuzun öldürülmesine göz yumanlardır. Bunlar oylarını artırabilmek için geriliği ve cehaleti yardımı çağırıyorlardı. Bunlar temel atıp işsizliği, nutuk atıp faşizmi yeneceğini söyleyerek kendi kendilerini kandırıyorlardı. Bunlar halka verdikleri sözlerden dönenler, halktan aldıkları gücü emperyalizmin ve büyük sermayenin hizmetine koşuyorlardı.

Bak çocuğum, iyi tanı bunları, bunlar halkçı geçinip halkını tanımayanlardır. Halkının gücüne inmayanlardır. Bunlar halkının mücadelesini erteleyenler, umudlar yaratıp, umutsuzluk yayanlardır.

Çocuğum, sol bölünmüştür diye, sosyalizmin gücünü küçük göstermeye çalışanlara sakın inanma. Daha yolun başlarındayız. Sosyalizmin parlak ışığı kimilerinin gözlerini kamaştırır. Yollarını şaşırırlar. Küçük hesapları vardır kimilerinin, aynı baş çekmek isterler. Kimileri de sosyalist görünüp seni sosyaliz-

me düşman etmeye çalışır. Sakın aldanma, tüm bunlar geçicidir. Doğru her zaman bir tanedir. Birden çok doğru yoktur. Ve o doğru mutlaka yanlışları yepi düze çıkaracaktır.

Bak çocuğum Biz Türkiye İşçi Partisiyiz. Ap ak saçlarıyla, bütün bir ömrünü tüm halkımıza özgür bir gelecek hazırlamak için vermiş, Genel Başkanımız bizim bu. Bak gözlerine yarının tüm güzelliklerini görürsün. Kardeşliği, dostluğu, dayanışmayı görürsün. Bak bunlar bizim partili arkadaşlarımız, nasıl da birbirlerine benzerler. Nasıl sevecen, kararlı, ülkeleri ve halkları için nasıl da her türlü fedakârlığa katlanmaya hazırdırlar. Bak çocuğum, bak bunlara, iyi bak. Bunlar senin aydınlık ve özgür geleceğinin mücadelesini veriyorlar.

Bak bunlar bizim şehitlerimiz, işçi, köylü, öğretmen, memur, öğrenci, öğretmen üyesi. Hepsi sizler için öldüler. Size kavgalarını miras bıraktılar. Biz andiçtik onların yollarında yürüyeceğimize. And içtik kavgalarını güçlendirip zafere ulaştıracağız.

Sakın korkma karşımdakilerin güçlerinden. Biz çok daha güçlüyüz. Onların gücü, eşitsizliğin, haksızlığın ve zulmün gücüdür. Bizim gücümüz ise, özgürlüğün, eşitliğin ve dayanışmanın gücü.

Bak çocuğum, bak oğlum, bak kızım. Bak bunlara, iyi tanı bunları. Sana düşman diye belletilmeye çalışılan bunlar, bizim gerçek dostlarımızdır. Bunlar sosyalist ülkeler topluluğudur. Yendiler onlar karanlığı, zulmü, baskı ve sömürüyü. Oralarda çocuklar hep gülüyor, okuma yazma ne demek, her şey çocukların bu ülkelerde. Her şey çocuklar için. Bu ülkelerin bir ismi de çocuk cennetidir.

Sosyalist ülkelerdir, dünya barışının baş savunucuları. Emperyalizmin çocuklara ve tüm insanlığa ölüm yağdıran savaş politikalarını durduran onlardır. Onlar kardeşliğin, dostluğun sevgi ve dayanışmanın savunucusu ülkelerdir. Bizim de kendileri gibi mutlu olmamızı isterler. Bizim çocuklarımızın da kendi çocukları gibi, dilediklerince gülmesini, oynamasını ve sevmesini isterler. Tüm çocuklarımızın kendilerini geliştirebilmelerini ve iyi bir gelecek sahibi olmalarını isterler. Çünkü onlar sosyalist ülkelerdir.

Bak çocuğum, bunlar dünya işçi sınıfı hareketidir. Çocuklar tüm yaşamlarına gülebilsinler, aralarında eşitsizlik olmasın, sömürü ve baskı olmasın diye nice zorluklar altında mücadele ediyorlar. Ama kazanacaklar, çünkü haklılar ve haklı oldukları için de güçlüler.

Bak oğlum, bak kızım bunlar daha oynayacak, gülüp eylenecek çağda elde silah dövüşen ulusal kurtuluş savaşçılarıdır. Tıpkı atalarımız gibi ülkelerinin bağımsızlığı için boylarından büyük silahları ellerinde dövüşüyorlar.

Tüm bunlar bizim dostlarımız, kardeşlerimizdir. Hepimiz aynı amaç için mücadele ediyoruz. Çocuklarımıza daha iyi bir gelecek kurmaktan başka amacımız yok.

Çocuğum, oğlum, kızım, minnacığım, sarı siyah saçların, ışıl ışıl gözlerin, sevecen ağzın ve iyilik dolu güzellik dolu düşüncelerine yaşamını karartmak, sana geleceği zehir etmek isteyenlerin yanına bırakmayacağız. Söküp atacağız emperyalizmi de, onun ortaklarını da ülkemizden. Toprağı bölüştüreceğiz eşitçe. Fabrikalar, sömürü ve zulüm kusmayacak, tüm insanlarımız için refah ve mutluluk üretecekler. Açlığı, işsizliği, sömürü, baskı ve zulmü kırıp atacağız. İnsanlarımızı, dilinden, dininden ve etnik kökenlerinden dolayı bölüp, aşağılayan politikaları yerle bir edeceğiz. Biz de ülkemizi çocuk cenneti haline getireceğiz. İnan yapacağız bunu. Belki biz bitiremeyiz bu uğraşı. Ama sen devralacaksın kavgayı bu kez ve bir güzel vuracaksın, zulmün, sömürünün, baskının ve eşitsizliğin üstüne. Sen tamamlayacaksın son kalan karanlığı kovma kavgamızı. Işıl ışıl olacak çocuklarının gözleri. Kucakları taşıyabilecekleri kadar kitapla dolacak. Eti, sütü, çikolata yiyemeyeceği kadar çok olacak. Güzelim ülkemizde, güzelim çocuklarımız ne kadar da mutlu olacaklar.

Bak oğlum, bak kızım, bak çocuğum. Bunlar bizim şehitlerimizdir. Hiç unutma bunları, isimlerini değil, gözlerini, sözlerini kavgalarını unutma. Onların akan kanları kavgamızın özsuyu oluyor. Onlarla güçleniyoruz. Size yaşamı zehir edenlere, size karanlık bir gelecek hazırlamak isteyenlere karşı onlar, kanlarıyla, canlarıyla bir duvar ördüler, sömürünün, zulmün ve karanlığı önüne. Sakın bunları unutma. Bunlar bizim canımız, kardeşimiz ve yoldaşlarımızdır.

MHP AP'nin himaya yesinde

Demirel ve Bilgiç: MHP'yi kollamak onlara düştü...

Seçim döneminin başlama-
sıyla birlikte, burjuva partileri
arasındaki kayıkcı doğuşu hız-
lanır, seçimlere yönelik politik
yatırımlar yapılırken, işçi ve
emekçi kitlelerin faşist teröre
karşı direnişi ve faşist cinayet
odaklarının, MHP, ÜGD, MİSK
gibi suç örgütlerinin kapatılma-
sı istemi yakıcı bir sorun olarak
gündemin birinci sırasındaki yeri-
ni koruyor...

Bu istem, kitlelerin anti-faşist
mücadele kararlılıklarını artırılarak
gerici-faşist güçlerin karşı çıkma-
larına, sosyal demokratların sap-
tırma ve uzlaşma çabalarına kar-
şın, gündemin birinci sırasındaki
yerini koruyacak.

AP MHP'NİN YANINDA

İlerici, demokratik güçlerin
MHP ve yan kuruluşları çevre-
sinde ördükleri çemberin süre-
klil daralması üzerine, şaşkın, mor-
alsal bir duruma düşen faşist
terör örgütlerini yalnızlıktan kur-
tarmak ise, her zaman olduğu gi-
bi bu kez de AP'ye düştü. Gerçi
AP'nin seçim yatırımları, onun
açıkça MHP yanında yer alması
için bir pürüz ama, politik ya-
kınlıklar, ortak çıkarları, zor
günlerinde birbirlerine el uzatma-
larını da zorunlu kılıyor. Başta
Tercüman gazetesi olmak üzere,

AP yanlısı gazetelerin tümü,
MHP, ÜGD ve MİSK'in suç dos-
yalarının üstünü külemek için
yoğun bir çaba gösteriyorlar.
Tercüman gazetesi daha geniş bir
çevreye seslenebilmeleri için
MHP liderlerine sayfalarını cö-
mertçe açarken, AP yöneticileri
de yaptıkları açıklamalarla des-
teklerini sürdürüyorlar.

AP'nin MHP'li yöneticisi Sa-
dettin Bilgiç, bu görevi üstlenen-
lerin en başında yer alıyor. Bil-
giç, bir derginin kendisiyle yap-
tığı konuşmada MHP'nin sağcı
terör örgütleriyle ilgisinin bulun-
madığını, bu konuda MHP aley-
hine hiçbir kanıt olmadığını ve
MHP'nin demokrasiden yana bir
parti olduğunu öne sürdü. Kuş-
kusuz, Bilgiç MHP'ye ne denli
yakın olursa olsun, söyledikleri
yalnızca kişisel görüşleri değil.
O, AP'nin MHP'nin terini kurut-
mak için görev başında olduğu-
nu açıklıyor.

Ne var ki, ne AP'nin uzattığı
el, ne MHP'nin çırpınışları, faşist
suçluların düze çıkmasına yet-
meyecektir. MHP ve tüm gizli
açık cinayet örgütleri işçi ve
emekçi kitlelerin hiçbir zaman
peşini bırakmayacakları, dört el-
le sarıldıkları demokrasi mücade-
lesinin doğal bir sonucu olarak
elbette kapatılacaktır. Gerici-fa-
şist güçlerin bu kaçınılmaz ger-

çeğe gözlerini kapamaları da on-
ları kurtaramayacaktır.

Faşist hareketin dağıtılması
için verilen ve bugün ülkemizde
en geniş kitleleri kapsayan müca-
delenin önemli bir unsuru olan
MHP ve CHP ağırlıklı hükümetin
bugüne dek sürdürdüğü politika
ise, tam bir tutarsızlık örneği ol-
muştur. Seçimlerden ka-
zançlı çıkmak dolambaçlı hesa-
polar yapılırken, faşist odağın
demokratik yaşamın karşısında-
ki en önemli tehdit edici unsur
olduğu nedense görmezlikten ge-
linmektedir. CHP tehlikeli bir
politik tutum içindedir ve ken-
di çıkarları için de yalnızca seçim
hesapları değil, daha uzun emrili
hesaplar yapmak zorundadır. Bu
ise, demokrasinin teminatı olan
kitlelerin gücüne dayanmakla
mümkündür; kitlelere sırt çevir-
mek, onlarla sapıncı polemik-
lerde bulunmakla, asla!...

FAŞİST SUÇLULAR CEZALANDIRILMALIDIR!

Geçen haftanın bir gelişmesi
ise, demokratik güçler açısından
kayı verici oldu. Binasında
bomba imal ettiren ve bu yolla
da işlenen cinayetin ortağı olan
MİSK yöneticileri ile, Politika
Gazetesi Yazı İşleri Müdürü Ali
İhsan Özgür'ün katil sanığı ola-

rak gözaltına alınan ve daha ö-
nce de birçok terör olayına adı
karşın MHP İstanbul Gençlik
Kolları Başkanı Kazım Aydın'ın
salıverilmeleri, faşist suçlu-
ların yargı organları tarafından
cezalandırılmaları konusunda
ciddi kuşkular yaratmıştır. Bilin-
melidir ki, bu kararla sokakta
dolaşan katillerin arasına yenileri
eklenmiştir.

İlerici-demokratik güçler kısı-
mli seçimlerde, faşist çetelere ve
onların yasal görünümü örgütleri-
ne göz açtırmayacaklar, terör-
rün yükseltilmesinin önüne geç-
eceklerdir. Bu, Ecevit Hükümeti-
nin karşısına önemli bir görev
koymaktadır: Bu görev, süresi
26 Ağustos'da bitecek olan sıkı-

yönetim uygulamasına son ver-
mektir. CHP, kitlelerin özele-
mlerine ters düşmemek istiyorsa,
demokratik kuruluşların, ilerici
yayın organlarının, grevlerin,
direnişlerin baskı altına alındığı
sıkıyönetim ortamını, seç-
çimlerin "güvenliği" gerekçe-
sine dayanarak sürdürmemek zo-
rundadır.

Ne faşist cinayet odaklarının
diledikleri gibi çalışmalarına, ne
faşist hareketle uzlaşan tutum-
larına, ne "yasal" baskı uygulama-
larının kitlelerin demokratik
haklarını gaspmelerine izin ve-
rilmeyecektir. İlerici-demokratik
güçler, işçi sınıfının politik hare-
keti, izin vermemek için gene-
l görev başında!...

gündemin başında

Bir işgalin gösterdiği

YÜRÜYÜŞ'ün bu sayısında Toprak ve Tarım Reformu
Müşteşarlığı'ndaki faşist işgale ilişkin bir yazı yer alıyor.

Yazı okunduğunda görülecektir ki, MC döneminde baş-
layan işgal, Cumhuriyet Halk Partisi'nin iktidarda olduğu gün-
ümüzde de bütün hızıyla sürmektedir. Cumhuriyet Halk Partisi
iktidarında da Müsteşarlık olanakları pervasızca ilerici-
demokrat güçlerin karşısına çıkarılmakta, kadrolar MHP yan-
daşları arasında paylaşılmakta, kurumda keyfi bir idare sür-
dürülmektedir.

Bütün bu olup bitenlerden CHP ağırlıklı
haberi yoksa, bu yalnızca bir başka gafletin işareti olarak de-
ğerlendirilebilir. Cumhuriyet Halk Partisi bunca zamandır iktidardadır.
Ne var ki, bunca zamandır da Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı'nda
sürdürülen işgal görmezlikten gelinmiş ya da uzlaşmacı hesaplar
nedeniyle bir iki göstermelik girişimle yetinilmiştir.

İktidarda olan Cumhuriyet Halk Partisi'nin elinde bu
işgal kaldıracak, keyfi
nakların bulunmadığından hiç kimse söz edemez. Yasal ola-
naklar vardır ama, CHP'nin iktidarda olduğu yirmi ay
boyunca elde edilen

Kitleler "oy deposu" olarak görülür, kitlesel mücadele-
ye sırt çevrilir, anti-faşist istemlere gözler kapanırsa, elde
olan yasal olanakların kullanılmasının da şaşılacak bir şey
tarafı yoktur. Bu durumda artık yapılacak tek bir iş kal-
maktadır: seçim zamanları geldiğinde kitleleri elde "yasal
olanaklar olmadığının" inandırılmaya çalışmak.

Kitlelerin, MHP'nin kapatılması, faşist odakların dağı-
tılması istemi karşısında da Ecevit başvuracak başkaca bir
"çare" bulamamaktadır. MHP'nin kapatılması için elinde ola-
naklar olmadığını söylemekte, gerçekleri tersine çevirerek
kitlelerin karşısına çıkabilmektedir.

Sıkıyönetim uygulamasına da bu "gerekçe" ile başvu-
rulmamış mıdır? Elde olan yasal olanakların kısıtlı olduğu
ileri sürülmüş, sıkıyönetime başvurmaktan "medet" umul-
muştur. "Şimdi elimizde daha fazla olanak var, bekleyin bir
şeyler yapabileceğiz"; kitlelerin kulağına bu fısıldanmıştır.

Ama sıkıyönetim uygulaması sürdürüldüğü müddetçe de ile-
rici, demokratik dernekler kapatılmış, demokratik güçlerin kar-
şısına olmadık engellemeler çıkarılmış, ilerici yayıncılar yasak-
lanmıştır. Ya da Türkiye İşçi Partisi Kartal İlçe lokali örne-
ğinde görüldüğü gibi, hiç bir yasal dayanağı olmayan siyasi
parti lokalleri aranabilmiş, seçim çalışmalarını engellenbilmiş-
tir. Öte yandan, YÜRÜYÜŞ'ün bu sayısında küçük bir örne-
ğin de gösterdiği gibi, ilerici, devrimci gençlere düzenlenen
saldımlara methiyeler düzen faşist yayın organları, kıskırtıcı-
lıklarını serbestçe sürdürebilmişlerdir.

Önümüzdeki günlerde sıkıyönetimin uzatılması için
Meclisler toplantıya çağrılmıştır. Cumhuriyet Halk Partisi
sıkıyönetim uygulamalarını sürdürmenin gerekçelerini bul-
mayı bir kenara bırakıp, iktidar olmanın verdiği olanakları
terörün barmacağı faşist harekete karşı kullanmalıdır.

Sıkıyönetim kaldırılmalı, seçimlere sıkıyönetimsiz giril-
mesi sağlanmalıdır.

• neşet kocabıyıkoglu

Beytepe'de öğrenimi kim engeller?

Ülkü Ocakçı adlı onbeş günlük faşist kağıt tüketimi
daha yeni çıkmasına karşın, faşist çetelere "moral"
aşılamayı amaçlayan, "iddialı" bir gazete oldu. Gazete-
nin 3. sayısını gene "İlküçüler" in nasıl her yerde saldırılarla
karşılaştıkları, nasıl mağdur durumda oldukları hakkında
bir dolu safsatayla dolu. Ancak, gazetedeki yazılardan
birinde de suçüstü yakalanıyor faşist terör şebekeleri.

"Beytepe'de küfür yerle bir edildi, edilecek hep!"
başlıklı yazıda, Hacettepe-Beytepe'de faşist saldırıların
yaptıkları marifetler anlatılıyor. Büyük bir açıklı-
klıkla şöylei ifadeler yapıyor: "20 Mart 1978, 22 Mart
1978 günleri ise Beytepe'deki komünistlerin ömür boyu
unutamayacakları, meydan dayaklarını yedikleri günler-
dir. Yine 1978 yılı Haziran ayının ilk haftalarında, üst
üste derelere döktüğümüz komünistler mücadeleye edecek
derman bulamayınca yayan ve perişan bir şekilde şehre
kaçmaya başlamış, geride kalan dokümanları ve, Güvercinlik'ten
gelen jandarma birlikleri elimizden zor almıştır."

Bu sözlerde acaba saldırgan odağın nerde olduğu-
nu gösteren tek bir ipucu olsun yok mudur? Herhalde
olmadığını söylemek olanaksız. O halde Ülkü Ocakçı
adındaki kağıt tüketiminden kıskırtıcılığın ve terörün
hesabını sormayı akıl eden bir ilgili çıkmış mıdır?

Sıkıyönetim komutanlıklarını, birçok ilerici yayını
yasaklar, toplatırken, "şanlı Beytepe Cihadı" için cina-
yet çağrılarını yapan bu gazete hakkında bir işlem yapma-
yı bugüne dek aklarına getirmişler midir?

1976-77 öğretim
komünistlerin kapıları
rakıp pencereleri kırarak
kaçma ötekliğini sayısız
anılarla doludur.
20 Mart 1978, 22 Mart
1978 günleri ise Beytepe'de
ki komünistlerin ömür boyu
unutamayacakları, meydan
dayaklarını yedikleri gün-
lerdir.
1978 yılı Haziran
ayının ilk haftalarında,
üst üste derelere döktüğümüz
komünistler mücadeleye
derman bulamayınca
yayan ve perişan bir şekilde
şehre kaçmaya başlamış,
geride kalan dokümanları
ve, Güvercinlik'ten
gelen jandarma birlikleri
elimizden zor almıştır.

Kabadayı'lık mı, suçüstü telaşı mı?

İbrahim Çiftçi, Duran Demirkan: Bahçelievler katliamını düzenleyen faşist katiller sürüsünün iki mensubu.

Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcılarından Doğan Öz'ün katili, faşist İbrahim Çiftçi, Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi tarafından Türk Ceza Yasası'nın 149/2 maddesi gereğince ölümlü cezasına çarptırıldı.

Sıkıyönetim Mahkemesi ayrıca, "Sanık İbrahim Çiftçi'yi ve dolayısıyla suç ortakları ile oluşturdukları gizli suç örgütünün, gerekçe de belirtilen şekillerde, Anayasa dışı hedefe yönelmeleri için eğitime, silahlanma ve eyleme geçmek üzere azmettirme, tahrik ve teşvik ettirme, koruma ve kollama konusunda etkinlikleri bulunduğu hususundaki kasıtlar" nedeniyle, MHP Konya Milletvekili İhsan Kabadayı, MHP Genel Sekreter Yardımcıları Yaşar Okuyan ve Nevzat Kösoğlu ile bunların bağlı oldukları kuruluş mensupları hakkında soruşturma açılması için Sıkıyönetim Komutanlığı ve Sıkıyönetim Askeri Savcılığı'na suç duyurusunda bulunulmasına da karar verdi.

İhsan Kabadayı, Yaşar Okuyan ve Nevzat Kösoğlu, yargılanmaları ve cezalandırılmaları gereken MHP yöneticilerinden yalnızca üçüdür... Onların ve diğer suçluların yakalarını ılerici, demokratik güçlerin elinden kurtarmaları mümkün olmayacaktır.

Sıkıyönetim Mahkemesi'nin suç duyurusu yaptığı üç MHP yöneticisi, kararın hemen ertesinde yaptıkları bir açıklamayla,

bir başka suç daha işlediler. "Saygılı" olduklarını dillerinden düşürmedikleri yargı organlarının kendi aleyhlerine işleme üzerine, mahkeme kararına müdahaleci bir tavır alan MHP'liler, mahkeme başkanı Hamdi Sevinç'in "CHP'den milletvekili olmaya hazırlandığını" iddia ettikten sonra, kararın MHP için "beraat kararı" olduğunu öne sürdüler. MHP'li üç yöneticinin bu "kabadayılığı"nın sonucunun kendileri için beraat kararı mı olacağı, yoksa katillerle "humanda etme" suçundan haklarında 149/2 maddeden dava mı açılacağı, önümüzdeki günlerin önemli bir sorunu olarak gündemdeki yerini koruyacaktır.

Öte yandan, Doğan Öz'ün katiline ilişkin olarak verilen kararın açıklanmasından sonra bir açıklama yapan Türkiye İşçi Par-

Kabadayı, Okuyan ve Kösoğlu'ndan derhal hesap sorulmalıdır!

Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ün katilini yargılayan Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi, MHP Konya Milletvekili İhsan Kabadayı, MHP Genel Sekreter Yardımcıları Yaşar Okuyan ve Nevzat Kösoğlu hakkında, idama mahkum edilen faşist İbrahim Çiftçi'yi suçla "azmettirme", "tahrik ve teşvik etme", "koruma ve kollama" konusunda etkinlikleri bulunduğu gerekçesiyle soruşturma açılması için ilgili yerlere suç duyurusunda bulunulmasına karar verdi.

Ceza yasanın 64. maddesinin ikinci bendinde şöyle denilmektedir: "Başkalarını cürüm ve kabahat işlemeyle azmettirenlere dahi aynı ceza hükümlenir."

Bir başka deyişle yasanın "azmettirme" biçimlerini sayıp belirtmesinin bir sonucu olarak, her ne surette olursa olsun, bir kimse herhangi bir suçla işlemeye azmettirildiği takdirde, suçlu azmettiren de asil fail gibi cezalandırılacaktır.

Ceza yasa, asil failin doğa güçlerini veya teknik aletleri bilinçsiz olarak hareket geçişi sonucu varmasına karşın, ikincisinin, yani azmettirenin, özgür, bilinçli ve kasıtlı olarak bir başkasını aynı sonucun elde edilmesinde kullanmasından ötürü ceza sorumluluklarını eşit kabul etmektedir. Örneğin asil fail idam ile cezalandırılmış ise azmettiren için de idam cezasının hükmedilmesi gerekmektedir.

Yani, Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi tarafından belirlenenlerin kesinlik kazanması durumunda, Kabadayı, Okuyan ve Kösoğlu için idam cezasının hükmedilmesi sonucu doğabilecektir.

- Haklarında soruşturma - açılması istenen MHP yöneticilerinden Kabadayı ve Kösoğlu milletvekilidir ve dokunulmazlıkları vardır. Bu yüzden de, yargıçları "Kabadayı"ca suçlama "görevi" bu kez MHP'nin Goebbels'i Okuyan'a değil de, MHP Konya Milletvekili İhsan Kabadayı'ya verilmiştir.

Ne var ki, Anayasa "dokunulmazlık" kurumunu, parlamenterlerin, yasama görevlerini yerine getirmek, Meclis'teki çalışmalarını nedeniyle konuşma, açıklama ve oylarından sorumlu olmalarını ve görevlerini kesintisiz yapabilmeleri için öngörmektedir. Anayasa'nın 79. maddesi dokunulmazlık kurumunu şöyle düzenlemektedir:

"Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mec-

lis'te ileri sürdükleri düşüncelerden ve bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar.

Seçimden önce veya sonra suç işlediği ileri sürülen bir Meclis üyesi, kendi Meclisnin kararını olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz, yargılanamaz. Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali bu hüküm dışındadır; ancak, bu halde, yetkili makam, durumu hemen ve doğrudan doğruya üyenin Meclisi'ne bildirmek zorundadır."

O halde, Anayasa'nın öngördüğü gibi, kurumun kabul edilme amacı hiçbir biçimde, parlamenterleri görevleri ile ilgili olmayan eylemlerinden ötürü suçsuz kılmak değildir. Çünkü parlamenterlerin yasama görevlerinden doğan hakları, açıktır ki, ancak Anayasa'nın ve onun kurumlarının beklendiğini yaptıkları sürece geçerli olacaktır. Ve açıktır ki, suç olduğundan kuşku duyulmayacak bir eylemin failini koruyan parlamenterlere tanınmış olan ayrıcalıktan yararlanmayı içermeyiz.

Nitekim madde metninde belirtildiği gibi, ağır cezayı gerektirecek suçüstü hallerinde parlamenter hakkında dahi tutuklama kararı verilebilecek, fakat en kısa zamanda durum Meclis'ine bildirilecektir.

Yasal bakımdan; ağır cezalı bir suç olmasının yanısıra, sıkıyönetimin siyasal bir nedenle ilan edildiği, Doğan Öz davasında uygulanan maddenin siyasal suçlarla ilgili niteliğinin açık olduğu gözönüne alındığında, bu durumu dokunulmazlık kurumunun kabul amacının çerçevesinde görmenin olanaksız olduğu ortaya çıkmaktadır.

İşte bu nedenden ötürüdür ki, MHP Konya Milletvekili Kabadayı'nın ve Niğde Milletvekili Kösoğlu'nun dokunulmazlıklarının kalkması için bekleme durumu bulunmamaktadır. Gereklisi soruşturma hemen başlatılmalıdır. Bu gerçek bir yana, yargı organlarının almış olduğu karar, Millet Meclisi'nin en kısa zamanda toplanmasını ve dokunulmazlığın kaldırılmasını görüşmesini gerektirecek kadar ciddi bir durum olduğunu kanıtlamaktadır.

Kaldı ki Okuyan'ın dokunulmazlığı da yoktur ve hakkında gereken kovuşturmanın en kısa zamanda yapılması için hiçbir neden de bulunmamaktadır.

Faşist terör odağı kanlı eldivenleriyle ortada durmaktadır.

tisi Başkanlık Kurulu üyesi Can Açıköz, İbrahim Çiftçi hakkındaki verilen kararın, MHP'yi cina-

yet şebekelerinin bağlı oldukları politik odak olarak açığa çıkarttığını belirtti. Can Açıköz şun-

ları söyledi: "Yurtsever Savcı Doğan Öz'ü pusu kurarak öldüren faşist katillerin yargılanması sona ermiş ve katiller mahkum edilmişlerdir. Bu olumlu bir gelişmedir.

"Ama asıl önemlisi, faşist katiller hakkında verilen karar metninde yer alanlardır. Karar metninde faşist katillere yardım eden, onları kollayan, onları bu cinayetler için yetiştiren ve eyleme sokanlar isim isim açıklanmaktadır. Bunlar MHP yöneticisidirler. Faşist katiller hakkında verilen karar, cinayet şebekelerinin bağlı oldukları politik odağı açıkça ortaya koymaktadır, bu MHP'dir.

"Yurtsever Savcı Doğan Öz'ü pusu kurarak öldüren İbrahim Çiftçi, ayrıca Bahçelievler'de hunhara öldürülen 7 Parti üyesinin de katilleri arasında bulunmaktadı. Bu cinayetin de hangi politik odaklar tarafından planlandığı ortaya çıkmıştır.

"Bu gerçekler karşısında faşist cinayet şebekelerinin ardındaki MHP, UGD gibi faşist odaklar mutlaka dağıtılmalıdır. Yapılacak iş budur. Bu faşist odaklar dağıtılmadı ve bu odakların arkasındaki emperyalizmin ve tekelci büyük sermayenin peşine düşülmelidir."

Filistin halkıyla elele

Bir süre önce Türkiye'ye gelecek hükümet yetkilileriyle görüşmeler yapan Ebu Firas başkanlığındaki FKÖ heyeti geçen hafta içinde temaslarını tamamladı. Daha sonra yapılan açıklamada, Türkiye hükümeti ile Filistin Kurtuluş Örgütü arasında, FKÖ'nün dala önce Ankara'da açması kararlaştırılan Büro'nun statüsü üzerinde anlaşmaya varıldığı bildirildi. Varılan anlaşmada, Filistin Kurtuluş Örgütü tarafından Ankara'da açılacak olan Büro'nun, bir büyükelçiliğin sahip olduğu diplomatik ayrıcalıklara sahip olacağı bildiriliyor.

Filistin Kurtuluş Örgütü, İsrail siyonistlerinin işgal altında tuttukları Filistin topraklarını emperyalist-siyonist işgalden kurtarmak ve Filistin halkının kendi devletini kurmasını sağlamak için uzun süredir savaşıyor. Önceleri emperyalist sistemin burjuva basın-yayın organları tarafından sırada bir terör örgütü gibi gösterilmeye çalışı-

lan Filistin Kurtuluş Örgütü, emperyalizmin ve siyonizmin tüm saldırılarına karşı Filistin halkının bağımsızlık savaşını çok yönlü olarak ve kahramanca yürüttü. Dünya sosyalist sistemine bağlı ülkelerle, birçok bağlantısız ülkenin ve bütün dünya ılerici kamuoyunun desteğinin, FKÖ'nün bugün kendini dünya çapında tanıttırmasında ve saygın bir yer sağlamasında büyük bir payı vardı.

Misyonları emperyalizmin bölgedeki çıkarlarını savunmak olan Türkiye'deki gerici çevreler, Filistin halkının emperyalizme ve siyonizme karşı kurtuluş savaşını Türkiye halkına yanlış yansıtmak ve Türkiye halkının Filistin'in haklı davasını desteklemesini engellemek için ellerinden geleni yaptılar. Türkiye'deki burjuva basın organları bir yandan, İsrail-Arap savaşlarının gerçek nedenlerini gizlemek için çaba gösterirken, diğer yandan da İsrail'i saldir-

ganlarla diplomatik ilişki kuran gerici hükümetler, siyonizmin saldırıları için en azından "manevi" bir destek sağlıyorlardı. Ancak Türkiye'deki antiemperyalist-ılerici güçlerin Filistin halkının yanında aldıkları tavır kısa sürede geniş kesimlerde yankılandı ve Filistin halkını Kurtuluş Savaşı Türkiye halkından saklanamaz oldu. Bunun sonucunda emperyalizmin güdümündeki gerici hükümetler görel bir tutum değişikliği yapmak zorunda kaldılar. Böylelikle ilk kez MC İktidarları döneminde FKÖ'nün Türkiye'de bir temsilciliği açması konusu gündeme geldi.

MC hükümeti bir yandan FKÖ'nün Türkiye'de büro açmasını kabul etmiş görünürken, diğeryandan emperyalizmin örgütlediği ve masalığını Mısır devlet başkanı Hain Sedat'ın yaptığı "ikili barış"tan yana tavır alıyordu. Hain Sedat'ın İsrail'e yaptığı "tarihi" ziyaretin hemen ertesinde MC hükü-

metnin Dışişleri Bakanı Çağlayan'ın Mısır'ı ziyaret ediyor ve Sedat'ı "yalnızlık duygusu"ndan kurtarmaya çalışıyordu.

CHP ağırlıklı hükümet döneminde de Büro sorunu Dışişleri Bakanı Ökçün ile FKÖ temsilcilerinin "karşılaştıkları" İslam Konferanslarındaki görüşmelerinden öteye geçemedi. Ancak Ankara'da Mısır Büyükelçiliği'nde meydana gelen "baskın" olayında Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Türkiye'ye karşı takındığı tavır, bu konudaki gelişmeleri hızlandırdı ve FKÖ temsilciliği konusu bugünkü aşamasına ulaştı.

Türkiye ile FKÖ arasındaki ilişkilerin bugün ulaştığı durum, hem Filistin halkı açısından, hem de Türkiye halkı açısından ileri bir adım olarak kabul edilmelidir. Her zaman gerici hükümetlerin ve burjuva basınının tüm sapırtmalarına karşın Filistin halkıyla dayanışma içinde olan Türkiye halkı bu dayanışmasını bundan böyle de sürdürecektir.

Boran: Sosyalizm gelişip yeni aşamalara ulaşarak, komünizme dönüşerek, tarihsel işlevini yapacak

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, İstanbul'da 4 - 5 Ağustos günlerinde yapılan TİP Bölge Temsilcileri Toplantısı'nın açış konuşmasında, Türkiye'nin içinde bulunduğu politik koşulların ayrıntılı bir değerlendirmesini yaparak, durmak bilmeyen enflasyonun geniş kitleleri saran bir afet haline geldiğini ve hükümetin fiyat artışlarının bızını azaltma, bir noktada durdurma vaatlerinin boşa çıktığını söyledi. Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Boran, bu duruma yol açanın hükümetin kendisi olduğunu sözlerine ekleyerek şunları belirtti:

"Fiyatların durmadan yükselişinin ikinci bir nedeni Türkiye sanayiinin dış, emperyalist dünyaya bağımlı olarak kurulumu ve geliştirilmiş olmasıdır. Bunun sorumlusu da batı emperyalizmiyle işbirliği ve ortaklık içinde olan büyük burjuvazi ve onun politik iktidarlarıdır, gelmiş geçmiş hükümetlerdir. Türkiye sanayii makina donanımı, yedek parçaları, aramalı ve hammaddeler bakımından emperyalist dünyaya bağımlıdır ve dıştan alınan bu malların fiyatlarının yükselmesi hem bu mallarla üretilen ürünlerin fiyatını tırmandırmakta, hem de genel olarak iç fiyatları yükseltme yönünde etkilemektedir. Buna enflasyon ortamından yararlanarak sanayicive tüccarın kârlarını âzamiye çıkarma hırs ve girişimleri de eklenince, fiyatların baş döndürücü yükselme tablosu ana çizgileriyle ortaya çıkmaktadır. Her türlü sermaye sahibi kazancına kâzancı eklerken, sabit ve dar gelirli kitlelerin yaşam düzeyi düşmekte, bu kitleler daha da yoksullaşmaktadır."

Hükümetin izlediği politikayı belirlerken büyük sermaye çevrelerini karşısına almakta çekinmesini karşın, halk kitlelerine ters düşmekten çekinmediğini söyleyen Boran sözlerini şöyle sürdürdü:

IMF'YE TESLİMİYETİN FATURASI

"CHP'nin iç ve dış büyük sermayeye teslimiyetçi politikası iktidara geldikten

sonra ilk aylarda kendini belli etmiş; ardı ardına zamlar gelmiş, okkalkı bir devalüasyon yapılmış. Uluslararası Para Fonu (IMF) ile "niyet mektubu" 1978 yılının Nisan ayında imzalanmıştır. IMF'nin darıda kalıp kendisine yardım için başvuran ülkelerden isteyip aldığı niyet mektupları IMF'ye teslimiyet belgelerinden başka bir şey değildir. CHP hükümeti için de böyle olmuştur, hem de katmerli bir biçimde. Geçen yılki niyet mektubu IMF'ye yetmemiş, bu yaz bir yenisi verilmiştir, daha büyük zamların, daha büyük bir devalüasyonun refakatinde. Sorunlarımızın, Türkiye'nin kendi kaynaklarına dayanarak çözüleceğini, yapılan işlerin IMF istediği için değil, hükümet öyle uygun gördüğü için yapıldığını tekrarlayan başbakan sonunda dünyada "IMF gerçeğini" görmek gerektiğini söylemek noktasına geldi, dayandı

"Bu yakınlarda verilmiş olan ikinci niyet mektubu "IMF gerçeğini" apaçık ortaya koyuyor. Mektubun göze çarpan bir özelliği bütünüyle tüketimi kısıma ek-

senine oturtulmuş olmasıdır. Bu amaçla kamu harcamaları sınırlandırıldığı, kontrol altına alındığı gibi, ücretlerin ve tarımsal ürün fiyatlarını kontrol altına alınması da öngörülmüştür. KİT'lerin açıklarını hazine den kapatılmasına dünya petrol fiyatlarının yükselişinin özel fondan karşılanmasına son vermek için bunlara ilişkin olarak ilerde yapılacak zamların da tüketimi kısıcı etki yapacağı kuşkusuzdur.

"Ücret artışlarının fiyat artışlarını karşılamakla sınırlı kalacağı açıkça belirtiliyor. Bu, gerçek ücretlerin dondurulmasından başka bir anlama gelmez. Bu da işçilerin yaşam düzeylerinin ve koşullarının iyileşmesini önlemek demektir. Zaten 1970'li yıllarda gerçek ücret ortalamalarının iki yıl hariç hep düştüğü hatırlanırsa, aynı eğilimin daha da belirginleşerek süreceği kolayca söylenebilir. Niyet mektubunda öngörüldüğü üzere tarım ürünleri fiyatlarında dünya fiyatlarının dikkate alınması ise tarımda maliyetler düşürülmedikçe üreticinin aleyhine sonuç verecektir. Maliyetleri düşürücü önlemler alınmasından ise niyet mektubu hiç söz etmiyor. Son açıklanan kimi tarım ürünlerine ilişkin taban fiyatları hayli yüksek gibi görünmekle beraber halen piyasada ödenen fiyatların düşük olduğu anlaşılmaktadır. Eğer durum böyle ise o zaman üretici ürünlerini kamu kuruluşları yerine tüccara satacaktır. Bu da devletin destekleme alışı yapmasına karşı olan IMF'nin politikasına uygun düşecektir. İkinci mektupta yeni vergi kanununun Meclisten geçirilmesine çalışılacağı söyleniyor, ama içeriği, vergi yükünün sınıflara dağılımı hangi sınıflar üzerinde ağır basacağı konusunda hiçbir işaret verilmiyor. Vergi konusunda IMF'nin amacı mecburi tasarrufu artırıp tüketimi düşürmek olduğuna göre, niyet mektubunda vergi konusundan söz edilişi herhalde vergi adaleti kaygısından kaynaklanmıyor.

"Bu kısa değerlendirilmeden de anlaşılıyor ki, niyet mektubunda dile getirilen ekonomik politikası, genişleyen, büyüyen değil, daralan bir ekonomiyi öngörmektedir. Bu daralan ekonominin çilesini de tüm kapitalist ülkelerde, özellikle de bağımlı geri kapitalist ülkelere olduğu gibi bizde de kent ve köylerin işçi-emekçi kitleleri çekecektir.

MHP GİRTLÜĞÜNE KADAR TERÖRÜN İÇİNDEDİR

Boran, niyet mektubunda öngörülenlerin yerine getirilmesinin işçi ve emekçi kitlelerin daha da yoksullaşma-

ıyla sonuçlanacağını söyleyerek, ilerici-demokratik güçlerin iş ve eylem birliğinin sağlanmasının ivedi bir görev olduğunu belirttikten sonra, ekonomi alanında iyi sınav vermeyen CHP iktidarının asayişli sağlama konusunda da başarılı olmadığını söyledi. Başbakanın suçun kaynağını bulup yakalattırarak yoluna gletmediğini belirten Boran sözlerini şöyle sürdürdü:

"Terörizmin asıl failileri olarak MHP'iller giderek daha da ön plana çıkıyor. Deniliyor ki seçimlerde oyların AP'de toplanmasına yol açmamak için CHP, MHP'nin üstüne gidilmesinden, kapatılmasından yana olmaz. Böyle bir hesap olabilir. Bu da bir etki yapabilir. Ama MHP'nin üstüne gidilmesini sadece seçimlerde oy hesabına bağlamak olay ve durumlara biraz yüzeysel açıdan bakmak olur. Terörizmin eriştiği boyutlar MHP'nin kendiliğinden aşar büyüklüktedir. MHP girtliğine kadar terörizmin içindeki ama kendinden büyük, gizli güç ve merkezlerle mutlaka ilişki ve

Türkiye İşçi Partisi Bölge Temsilcileri Toplantıları başladı

Türkiye İşçi Partisi'nin sekiz ilde yapılması öngörülen Bölge Temsilcileri Toplantıları geçtiğimiz hafta içinde başladı. Bütün illeri kapsayacak olan Bölge Temsilcileri Toplantılarının ilk altısı İstanbul, Balıkesir, Antalya, Hatay, Samsun ve Van'da tamamlandı. Derginizin yayına hazırladığı sırada, henüz yapılmamış olan Rize ve Kars'taki Bölge Temsilcileri Toplantılarının 11-12 Ağustos günleri yapılmasıyla, toplantılar tamamlanmış olacak.

İki gün süren Bölge Temsilcileri Toplantıları Türkiye İşçi Partisi Genel Merkez Temsilcilerinin yurt ve dünyadaki gelişmeler ve 14 Ekim Seçimleri üzerine Parti görüşlerini açıklayan konuşmaları ile açıldı. Davetilere açık olan bu bölümler sonra toplantılar, doğal temsilciler olan İl Yönetim Kurulu'nun tüm üyeleri ve ilçe başkan ve sekreterlerinin katılımıyla izleyicilere kapalı olarak sürdürüldü.

Seçimlere yönelik çalışmalarını altı ilde yapılan Bölge Temsilcileri Toplantılarının ardından yoğunlaşarak Türkiye İşçi Partisi, bütün seçim bölgelerinde yaygın bir bildiri dağıtım kampanyasına sürdürüyor. Genel yurt sorunlarına ve işçilerin, köylülerin ve Doğu Anadolu'nun özgün sorunlarına ilişkin olarak Türkiye İşçi Partisi Genel Merkez tarafından hazırlanan bir milyonu aşkın bildirilerin dağıtımı 29 ilde birden başlatıldı.

Sargın:

**"TİP eşitliğe, kardeşliğe,
özgürlüğe dayanan bir düzen
için mücadele ediyor"**

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın Doğu illerini kapsayan gezisini sürdürüyor. Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın gezisi Diyarbakır, Mardin, Van, Hakkari, Muş, Bitlis, Sırt, Ağrı ve Kars illerini kapsıyor.

Van'da yapılan Bölge Temsilcileri Toplantısı'nı açarken yaptığı konuşmada Nihat Sargın özetle şunları söyledi:

"Türkiye'nin bütününde olan sorunlar Doğu ve Güneydoğu bölgesinde daha ağırdır. Çünkü bu bölgede işçiler ve köylüler üzerinde ırkçı, şoven milliyetçi baskı ve uygulamalar, asimilasyon politikaları, kıskırtma ve tertipler, kırmalar, devamlı yoğunlaştırılmaktadır.

Artık AP'sine, MHP'sine, MSP'sine kanmayalım, bunlara karşı mücadele edelim, direnelim. CHP'nin bunlarla uzlaşan politikasına ve politikacılarına geçit vermeyelim. Emperyalistlerle, büyük sermaye ve zalim toprak ağalarıyla birlik olan bizden değildir. ırkçı, şoven milliyetçi baskıları ve asimilasyon politikasını uygulayanlar bizden değildir.

Türkiye İşçi Partisi, ırkçı, şoven milliyetçi baskı ve uygulamalara, asimilasyon politikalarına karşı mücadele ediyor. Ülkenin bütününde birleşmiş egemen sınıflara karşı, yine ülkenin bütününde, yaşayan işçilerin ve emekçilerin kurtuluşları; eşitliğe, kardeşliğe, özgürlüğe dayanan bir düzen için mücadele ediyor. Bu mücadeleyi güçlendirelim, zafere ulaştıralım."

"GÜNÜMÜZDE BİR DÜNYA KAPİTALİST SİSTEMİ, BİR DE DÜNYA SOSYALİST SİSTEMİ VAR. BİRİNCİSİ, GEÇEN YÜZYILLARDAN BUGÜNE KALMIŞ, TARİH TARAFINDAN ÖLÜME MAHKUM EDİLMİŞ. GELECEĞİ OLMAYAN BİR SİSTEM; İKİNCİSİ, BU YÜZYILMIZDAN GELECEĞE UZANAN, GELİŞİP YENİ AŞAMALARA ULAŞARAK, KOMÜNİZME DÖNÜŞEREK, TARİHSEL İŞLEVİNİ YAPACAK OLAN SOSYALİZM. KURTULUŞ SOSYALİZMDE"

bağlantı içindedir. Tüm dünyada neo-faşizmin kımıldanışı, ayaklanışı vardır. MHP'nin Batı Avrupa'da örgütlendiği eylemlere giriştiği yabancı ve yerli basında sık sık yer alıyor. CIA'nın içimizde olduğu ise bu konuda en yetkili ağzardan doğrulandı. 12 Mart döneminin kontr-gerilla öyküleri unutulmadı. Kısa-cas terörizm buzdüğünün büyük kitlesi süyun altında."

GELECEK SOSYALİZMİN

14 Ekim seçimlerine yaklaştığı şu

İŞÇİLER,
EMEKCİLER,
İLERİCİ AYDINLAR,
İLERİCİ GENÇLER!...

Türkiye İşçi Partisi 14 Ekim 1979'da seçim yapacak 29 ilin tümünde birden seçimlere giriyor. Seçim dönemleri, Partimizin bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinde, sesini ülke çapında ve yoğun biçimde duyurabilme olanaklarını vermektedir. Seçim çalışmalarının en etkin ve başarılı sonucu ulaşmasında Partililerin cesur, özverili çalışmalarının yanı sıra, Partimize inanmış, gönül vermiş arkadaşlarımızın da katkılan büyük önem taşımaktadır.

Türkiye İşçi Partisi, Merkez Yürütme Kurulu'nun Parti'nin tüm üye ve aday üyelerinin aylık gelirlerinin belli bir yüzdesini Ağustos, Eylül ve Ekim ayı başlarında Parti merkezine bağış olarak göndermeleri konusundaki kararını, Parti Dostları'na da duyurmaktadır. Gerçek ve tek kurtuluş yolu olan sosyalizmin ve sosyalist mücadelenin güçlendirilmesi, aynı zamanda faşizme karşı, emperyalizme karşı mücadelelerin de kalıcı sonuca ulaşmasını sağlayacaktır.

Yurtseverler, antifaşistler, ilericiler, demokratlar,
Tüm Sosyalistler!...
Bağış Kampanyasına. Görev Başına!

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
GENEL MERKEZİ

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
Bağış Kampanyası, Hesap No: 60
Ziraat Bankası - Çemberlitaş Şubesi
İSTANBUL

günlerde, aktyönetimin kaldırılmasının gerektiğini belirten Boran, Türkiye'nin içinde bulunduğu zaman noktasındaki durumunun karanlık olduğunu ama, gelecekte karanlığa yer olmadığını belirterek şunları söyledi:

"Çözumsuz olan emperyalizme bağlı olan geri kapitalist düzendir, Türkiye değil. Kapitalizm ise Türkiye'nin yazgısı değildir. Kapitalizmin bir alması - alternatif - var: Sosyalizm. Ve sosyalizm yalnızca bir teori olmaktan çıkmış, ete kemliğe bürünmüş, aşamadan aşamaya gelişen canlı bir gerçekliktir. Çok kısa süren 1871 Paris Komünü deneyimini bir yana bırakırsak, sosyalizm ilk kez 1917 Büyük Ekim Devrimi ile kalıcı, nesnel gerçekliğe kavuştu. Bilinçli çabalalarla kurulan, geliştirilen, yaşanan bir gerçeklik. Daha sonra başka ülkelerin değişik koşullarında da boy atıp serpilerek sosyalizm kalıcı, nesnel gerçekliğini tekrar tekrar kanıtladı, doğruladı. İlk yola çıkanlar bugün gelişmiş sosyalizm aşamasına eriştiler. Sosyalizm, sosyalist toplumların uluslararası işbirliği ve işbirliğine dayanan, göttikçe bütünleşen bir dünya sistemi oldu. Günümüzde bir dünya kapitalist sistemi, bir de dünya sosyalist sistemi var. Birincisi, geçen yüzyıllardan bugüne kalmış, tarih tarafından ölüme mahkum edilmiş, geleceği olmayan bir sistem; ikincisi, bu yüzyıldan geleceğe uzanan, gelişip yeni aşamalara ulaşarak, komünizme dönüştürerek, tarihsel işlevini yapacak olan sosyalizm. Kurtuluş sosyalizmdir."

Boran, işçi sınıfı ve müttefik emekçi kitlelerin Türkiye İşçi Partisi'nin destekleyerek, onun mücadelesine katkıda bulunarak toplumu sosyalizme kavuşturacaklarını vurguladıktan sonra, burjuva partilerinin niteliklerinin bir değerlendirilmesini yaptı ve güncel politik sorunlara ilişkin şu görüşlere yer vererek konuşmasını tamamladı:

"Ecevit ve partisi kendilerini oylarıyla iktidar olabilecek duruma getirmiş kitlelerden korkmaktadır. Emperyalizmin ve yerli büyük burjuvazinin baskılarına, kitlelere dayanarak çalışabilecekken 'Aman provokasyon olmasın' söz ve gerekçesiyle kitleleri politik hareketliliğe itmekte, emperyalizme ve işbirlikçisi büyük burjuvaziyeye güven ve öden verme yoluna gitmektedirler. Bu uzlaşmacı tutumla, faşist terörün üzerine yürüyememektedir; tersine, faşizmin tirmanışını kolaylaştırıcı bir durum yaratmaktadır. CHP yönetimi kendi kendisiyle tutarlı olabilmek, önderdiği reform ve önlemleri gerçekleştirebilmek, faşist terörü yokedebilmek için öden ve uzlaşma politikasından vazgeçmelidir."

"Politik mücadele verdiğimiz ve vereceğimiz karşı güçler burjuva partilerinden ibaret değil. Bir de solda ve 'devrimci' olma iddiasında, görünümünde bulunanlar var. Bir yanda maocular, bir yanda bireysel teröristler. Maoculuk solda sapkın bir akım olmaktan çıkmış, doğrudan emperyalizmin ve büyük sermayenin safında yer alan bir ihanet hareketine dönüşmüştür. Türkiye'de de maocular faşistlere taş çıkartan bir anti-sovyetizm ve anti-komünizm sürdürmektedirler. Dünya devrimci hareketinin öncüsü Sovyetler Birliği ile dünya sosyalist sistemini yalanlarla kötüleyerek dünya işçi sınıfı hareketinin birliğini, enter-nasyonalizmi baltalamaya, Türkiye işçi sınıfının politik hareketini saptırmaya çalışmaktadırlar. Türkiye İşçi Partisi kesinlikle maoculuğun karşısındadır."

"Devrimcilik adına bireysel terör eylemlerine başvuranlar işçi sınıfının kitlesel devrimci hareketiyle kendilerinin işçi sınıfından kopuk küçük grupçu eylemlerini birbirine karıştırma, ikincil birincinin yerine koyma yanlışları içindedirler. Sağa sola ateş saçan eylemlerle işçi sınıfı hareketine yarar değil, zarar vermektedirler, faşizmin provokasyonlarına açık bir ortam yaratmaktadırlar. Türkiye İşçi Partisi doğru çizgide bir gençlik hareketi geliştirerek, gençler arasında tutunma eğilimi gösteren terörizme karşı tutarlı mücadele vermektedir."

MOT...

Pisi pisi

Kasaba ilkokullarında yapılan müsamerelerde gecelerinde, gecenin yıldızı çoğunlukla, akallı, bilgiç ve okuduğu şiiri bir çırpıda müzikleştiriveren sevimli kız çocuklardır. Çıkar sahneye:

"- Gel pisi pisi,
Var mı senin gibisi.
Gözlerine bakayım,
Maui boncuk takayım!..."

Salon alkıştan yıkılır artık. Arka sıralardaki gariban takımı, biraz da "Ah keşki, bizim bebelez de böyle olsa" burukluğunun tırlıkonuyla açılan duygulu dehlizlerinde, yan hayranlık, yan "işte geldik gidiyoruz" makasıyla el çırparken, ödeki mülki erkân ve eşraf takımı, fazla da çocuklu olmama gayretinden taşan ölçülü alkış sesleriyle selanlarlar sahnede ki küçüğü. Kırık çizgili harflerle biçimlenen babacan tebessümler dlrsek tenasıyla ön sıralarda şöyle bir dolaşır... Kaymakam döner arkaya, sahnede ki yumurcağın babasını arar gözleriyle:

"- Çocuğunuzla övünebilirsiniz!..."

Eh, kaymakam böyle köpüklü laf ettğine göre yanbaşındaki buğday tüccarına da bir şeyler söylemek düşer; o da salt protokol gereği:

"- Maşallah, pek marifetli!" der ve bu ağır işi bitirir.

Oysa İstasyon Müdürü, yaşamının en güzel, en anlamlı gecesini yaşamaktadır... Evdeki mızırdağ çocuk, gecenin yıldızıdır...

Öbür gün yaşam gene normale avdet eder. Ve tren rötalarıyla, lokomotif işlikleri ve piston homurtularıyla geçen yaşamın bilmem kaçınıc istasyonunda bir dönüp bakılır ki, "Gel pisi pisi, var mı senin gibisi" müsameresinin anısı, eski bir fınanın dibine çöküp kalan kılınmış kahve telvesine karışıp gitmiştir...

O gecenin müsameresine takılıp kalanlar ve yaşamın beklentilerini hep o müsameresinin kancasına takanlar için ne yakıcı, ne buruk bir duygudur değil mi?

Hayatın ve istasyonların, önlerinden geçen tren sayısı ve hızıyla, temelden bacaya değinceği gerçeğinin ve yasanın içine sindiremeyenler, sindirmek istemeyenler için güzel, hoş ama hazin bir anıdır değil mi? Eski çamların bardak olması...

Emperyalist-kapitalist sistemin oynaştığı soğuk savaş sahnelerinin küllü demir perdeleri de bir anlamda böyle müsameres gecelerine duyulan öleml, burukluk ve çaresizliklerle dolu değil midir?

Hele hele emperyalist-kapitalist sistemin kasabalıgını yapan geri, çarpık yapılarla bu müsameres, hazin olduğu kadar bir güldürü de olup çıkmaz mı?

Ama başkaca da çare var mıdır? Bakın, yerli-yabancı şirketler topluluğu kaportası altında iş gören İllıcak ailesinin iki yıldır "zarar" gösterip vergi vermeyen "Tercüman"larında, sağ alt köşede 7 Ağustos günü söylenen şiirle:

"- Kapitalist ülkelerde refah yaygınlaşır, zenginlik artarken, sosyalist ülkeler, bu gelişmelere yabancı kalmıştır. Bir milletten iki ayrı sistemle yönetilmesinin farklı neticelerini Almanya misali en güzel şekilde ortaya koymaktadır."

Birinde fert başına düşen milli gelir 4220 dolar, diğerinde 7380 dolar. 'Süper güç' Rusya ise fert başına düşen gayrisafi milli hasılda, kapitalist ülkelerin çok gerisinde ancak 25. sırada yer almaktadır."

Bu satırların yazarın Bayan Nazlı İllıcak, yalancı olmasına karşın ne kadar "sevimli" değil mi?

Ama aslında bu müsameresinin yıldızı değil, bu ihalehin bizatihi kendisi eskidir, bayattır, içi geçmiştir...

İsterseniz, bu müsameres tiradının yazıldığı aynı gün Federal Alman DPA Ajansının geçtiği şu haberi okuyalım:

FEDERAL ALMANYA'DA İŞSİZLİK ARTIYOR

Nurenberg, 7(DPA)- Federal Almanya'da işsizlik artıyor. Federal Almanya'daki işsizlerin sayısında artış gözlenmiştir. Federal Almanya'da işsiz sayısı, beş aydan bu yana ilk kez artmaktadır.

Federal Alman istatistik bürosundan yapılan açıklamaya göre, Temmuz ayında işsizler ordusuna 40 bin 500 kişi daha katılmıştır. Böylece, toplam işsizlerin sayısı 803 bin 700'e yükselmiştir.

Federal Almanya'da işsizlerin toplam çalışabilir nüfusa oranı yüzde 3.5 düzeyinde bulunmaktadır. Bu oran, bir önceki ay yüzde 3.3 idi..."

Ne yapalım ki, aynı günlü ve hem de Federal Alman kaynaklı bir haber.

Yok, "kapitalist ülkelerde refah yaygınlaşır" mı?... Yok, "komünizmle faşizm aynı sonuca varır" mı?...

Yok efendim, "Faşizmde, Marksizmin tersine önemli olan toplum ve devlet" mi?!

Nazlı İllıcak gibi sevimli müsameres yıldızlarının altından kalkacakları çapta yalan ve dolanlar mıdır bunlar?

Bu ideoloji, bunca yükün altından kalkmak için CIA atölyelerinde "Mark-sistler" yetiştiriyor da salıyır artık ortağa. Maocu bezirganlar, bireysel terörizmi Marksizme yamamağa çalışan sahtekârlar yetiştiriyor da dökülüyor ortağa. Gıcırcı-gıcırcı ve süper "Marksist"leriyle, kapitalizmi övme hırlanpalığına düşmeden bilimsel sosyalizmi revizyonize etmeye çabalaayan üç kağıtçılarıyla saldııyor artık emperyalizim.

Geriyne ne kalıyor biliyor musunuz? 30 Temmuz - 5 Ağustos tarihli 437 sayılı "Yankı" dergisindeki ciddiye!...

"Kremlin'in Gölgesinde Seks" başlıklı yazıda Sovyet yurttaşlarının cinsel yaşamından söz edilirken bakın ne deniyor:

"- Sovyet yurttaşlarının cinsel yaşamlarından söz edildiğinde onların cinsel yokluklarından yola çıkmak gerekiyor..."

İşte bu son derece önemli ve ilginçtir! Emperyalist-kapitalist sistemin ideolojik saldırı arayışları, denemiş, sinmiş, yanılsız bu sonuca varmıştır!...

Yazık değil midir bunca laf kalabalığına; Sovyetler Birliği "cinsel yokluk" içinde eriyip gidiyor işte!...

Şirketler topluluğu gelinin neyi kamlatmaya çalışıyorsunuz siz beyler?...
FERHAT GÜN

DARALAN IMF PRANGASI

YUSUF DOĞAN

Türkiye kapitalizminin gelişiminde, Uluslararası Para Fonu'nun damgası ve ağırlığı, sanıldan çok daha fazla olmuştur. 1961-1971 yılları arasında, Türkiye'nin ekonomisi, beş yıllık kalkınma planlarından çok, Para Fonu'nun "stand-by" düzenlemelerine göre yönlendirilmiştir.

1961-1971 yıllarına ilişkin çarpıcı bilgilerin, Türkiye ile Uluslararası Para Fonu arasındaki 10 adet "stand by" düzenlemesinde saklı tutulduğunda kuşku yoktur. Bu düzenlemeler, Türkiye kapitalizminin gelişimine ışık tutacaktır...

1960 yılı, Türkiye'deki sınırsız kapitalist gelişimin önemli bir durağıdır. Ekonomi ve toplumsal yapıda, üretim gücünün gelişme seviyesine uygun dönüşümler, bu tarihten sonra hızlanmışır.

Hızlanan dönüşümler, 60'

ların ikinci yarısında, Türkiye'nin ekonomik yapısıyla ilgili önemli bir aşamanın geride bırakılmasına olanak vermiştir. Sanayi, ekonominin en önemli kesimi haline gelmiştir. Böylece, sanayi sorunları ön plana çıkarken, gündeme, Türkiye kapitalizminin dış dünyaya açılması girmiştir...

Türkiye kapitalizminin dış dünyaya açılmasında, 1970 ve 1978-1979 yılları dönüm noktalarıdır.

Geçmiş yıllarda, kamuoyunun fazlaca ilgisini çekmeyen Türkiye-Para Fonu ilişkileri, AP hükümetlerinin 31 Temmuz 1970 günlü ünlü "Niyet Mektubu" ile noktalanmıştır. Süleyman Demirel'in Maliye Bakanı Mesut Erez, Türkiye kapitalizmini dış dünyaya açabilmek için, ekonomide bir dizi yapısal değişikliğin gerçekleştirileceğine söz vermiştir.

Süleyman Demirel'in Maliye Bakanı, devrin Uluslararası Para Fonu Başkanı Schweitzer'e şöyle seslenmiştir:

"Şu andaki durumu ve gelecek dönemi yeniden gözden geçiren hükümetim, Türkiye ekonomisinin daha fazla genişleyebilmesi için gerekli sağlam temeli kurabilmek amacıyla bir dizi kuramsal ve yapısal politikaları saptama sonucuna varmıştır.

Gerekli kuramsal ve yapısal değişikliklerin istikrarlı bir ekonomik ortamda gerçekleştirileceğine inanıyoruz ve 1970 için hazırlayıp Para Fonu uzmanları ile ayrıntılı olarak karşılaştırdığımız bu program, bu türde bir ortamı sağlayabileceklerdir."

AP tarafından, 1970 yılında, ekonomide gerekli yapısal dönüşümleri gerçekleştirmek için Uluslararası Para Fonu'na şu taahhütlerde bulunulmuştur:

1. 31 Temmuz tarihinde, 10 Ağustos'da gerçekleştirilecek devalüasyon ve bir yıl sonra yürürlüğe konulacak yeni kambiyo politikaları için izin istenmiştir.

2. Ödemeler dengesi alanında kurumsal düzenlemeler yapılacağı belirtilmiştir.

3. Sanayileşme sorununu çözebilmek amacıyla, tarım ürünleri fiyat politikasının yeniden gözden geçirileceği sözü verilmiştir.

4. Tüketimde genişlemeyi kısıcak politikalar uygulanacağı ve ücretlerin dondurulacağı açıklanmıştır.

5. Merkez Bankası yasasının değiştirilmesi ve sermaye piyasası yasasının çıkarılması gibi resni ekonomik yapıya yeni bir biçim verilmesi öngörülmüştür.

6. Kamu iktisadi kuruluşlarının "bağlı buldukları bakanlıklardan bağımsız" holding kuruluşlar olarak yeniden örgütlenmesi planlanmıştır.

7. Yapısal dönüşümleri kolaylaştırmak için, kredi ve maliye alanlarında bir seri önlem alınmıştır. Bu önlemler, Merkez Bankası'nın banka sistemi aracılığıyla yedek parça ve makina için sanayi sektörüne yönelik kredilerinin artırılmasını kapsamıştır.

8. Merkez Bankası'nın kamu kesimi kredilerine ise, kuruluş bazında sınır konulmuştur.

9. Yatırımlarda, ağır sanayi yerine Batının hizmet gereksinimini karşılamaya yönelik turizm ve tarım öncelik tanınmıştır.

AP hükümetleri, bu yapısal değişiklikleri gerçekleştirmek olanağı bulamamıştır. İşin kotarılmaması, 12 Mart'ın karanlık dönemine kalmıştır.

12 Mart döneminde hazırlanan kapitalist sanayileşme, Türkiye'yi dış dünyaya alabildiğine açacak adımların öncüsü olmuştur.

Dış dünyaya açılmada, nihai adımların atılması ise, CHP ağırlıklı bugünkü hükümete kalmıştır. Bu adımların denetlenmesinde de, Uluslararası Para Fonu devredir. 1978'in işletilemeyen "stand-by" düzenlemesi yenilenmiştir. 1980'de yeni bir düzenleme yapılacağı kesinleştirilmiştir.

1978 ve 1979'un "stand-by" düzenlemeleri, 1970 ve öncesinin düzenlemelerinden farklı olarak, görünüşte ekonomide Uluslararası Para Fonu'nun isteklerine uygun yapısal değişiklikler içermektedir. Yalnızca, Türkiye'ye, yeni bir kalkınma modeli empoze edilmektedir. Bu modelde, ağır sanayi yer yoktur. Türkiye, geleneksel tarım ürünleri yanında, süt, peynir, et satarak iliracata dayalı yeni bir kalkınma çabasına zorlanmaktadır.

Bu arada, kamu kuruluşları için, bağımsız holdingler modelinden vazgeçilmişi benzermektedir. Ancak, kamu kuruluşlarını piyasa kurallarına göre çalıştırmakta kararlı Batı, bu kuruluşlara Merkez Bankası ya da Bütçe'den yapılacak desteği kısıtlayarak amacına ulaşmayı öngörmektedir.

Öte yandan, kapitalist ve emperyalist dünyanın Türkiye'den istedikleri büyük ölçüde yerine getirilmiştir. Yeni yapısal dönüşümler yerine, kapitalist yapıları koruyacak ve geliştirecek konjonktürel politikalar, Türkiye ile Batı'nın ilişkilerinin düzenlenmesinde yerli olmaktadır.

ÜLKEMİZ
KAYNAKLARINI
EMPERYALİSTLERİN
CEPLERİNE
AKITAN
MUSLUĞUN
DENETİM
MERKEZİ: IMF

IMF ve Kamu İktisadi Teşekkülleri

GENCAY ŞAYLAN

Uluslararası Para Fonu örgütü ya da yaygın kullanımı ile IMF günümüz Türkiye'sinde geniş yığınlar tarafından tanınan ve tartışılan bir kurum haline gelmiştir. Gerçekten Türkiye halkının IMF olgusunu oldukça doğru bir biçimde kavradığını ve bu kuruluşa, mevcut düzen içinde, sofrasında yediği yemekten, bindiği araca, yaptığı işe kadar bir çok şeyle yakından ilgili olduğunu sezdiğini söylemek olanaklıdır. Ülkenin içinde bulunduğu yapısal bunalım derinleştiği IMF önplana çıkmış; özellikle CHP ağırlıklı hükümet döneminin başlamasından sonra IMF ile ilişkiler, insanların günlük yaşamını yakından ilgilendirdiği için son derece güncel hale gelmiştir.

Kısaca betimlemek gerekirse IMF'nin dünya kapitalist sisteminin merkezi olarak karar veren ana kurumlarının başında geldiği söylenebilir. İkinci Dünya Savaşı sonunda kurulan bu örgütün temel amacı, dünya kapitalist sisteminin en etkin biçimde işlemesini ve oluşmuş emperyalist yapı ile ilişkilerin bozulmadan yürümelerini sağlamaktır. Başka bir deyişle IMF bir araştırma ya da danışma kurumu olmayıp, merkezi bir karar organıdır ve arkasında başta ABD olmak üzere tüm emperyalist metropollerin gücünü bulundurmaktadır. Örneğin CHP 1978 başında iktidara geldiği zaman, "sosyal-demokratlar arası dayanışma", "Türkiye'nin demokrasi olması", "stratejik önemi" gibi siyasal olguları kullanarak IMF'den geçmeden batılı ülkelerin yardım etmelerini sağlamayı ummuş, ancak bunun kesinlikle mümkün olmadığını görmüştür.

Yaşanılan bunalımın giderek derinleşmesi ve Türkiye'deki sistemin bütünü ile çökmeye tehlikesi ile karşı karşıya bulunması ister istemez hükümetleri IMF ile anlaşma yolları aramaya itmiştir. Kamuoyu tarafından da açıkça bilindiği gibi IMF, ülkeyi bunalımdan çıkaracak dış kredilerin gelmesi için maaş ve ücretlerin sabit tutulması, kırsal kesimdeki üreticilere yüksek taban fiyatları verilmesi, KİT'lerle ilgili bazı önlemler alınması gibi esas olarak iç talebi kısıtlayıcı politikaların uygulanmasını istemektedir. Burada esas olarak tartışılmak istenen konu IMF'nin KİT'ler karşı tutumudur. Bununla beraber dünya emperyalist sistemine bağımlılığın, kendi içinde çıkarıldığı bazı önemli sayılabilecek çe-

leşkilere kısaca değinmek ilginç olabilir.

Yukarıda da değinildiği gibi IMF'nin istekleri genel olarak talebin kısıtlanması olarak belirlenmiş ve özellikle batı ile bütünleşmiş büyük burjuvazi IMF'nin dediklerine uyulmasını ısrarla istemektedir. Ancak burjuvaziye kollayan ve onun çıkarlarına karşı son derece duyarlı bulunan iktidarlar özel olarak isteseler bile IMF önlemlerini kolaylıkla alamamaktadırlar. Herşeye rağmen Türkiye'de çok partili siyasal sistemin varlığı ve iktidarların çoğunluğa dayanma zorunluluğu büyük emekçi yığınlar üzerinde baskı ve sömürüyü yoğunlaştıracak önlemleri almakta onları duraksattırmaktadır. Bunun dışında IMF'nin bazı önlemlerinin egemen sınıflar arasındaki çelişkiyi derinleştirici bir içerik taşıdığı görülmektedir. Taban fiyatlarının düşük tutulması buna bir örnektir. Bu yıl buğday taban fiyatlarının düşük tutulması sonucu TMO, bildirildiğine göre şimdiye kadar ancak 1 milyon ton buğday alabilmiş ve üretim büyük ölçüde tüccarlar tarafından kapatılmıştır. Bunun sonucu yakın gelecekte kentli nüfus için bir gıda sorununun ortaya çıkmasını beklediğidir ve böylece tüccarlar büyük rantlar elde edecektir. Taban fiyatlarının düşük tutulması tüccar kesimi için büyük olanaklar yaratırken tekeli sanayi burjuvazisi için olumsuz bir politika olarak değerlendirilmektedir. Çünkü yüksek taban fiyatları kırsal kesimde tekeli burjuvazinin ürettiği dayanıklı tüketim malları için talep yaratmakta ve sürekli enflasyon içinde kırsal bölgeye ödenen taban fiyatı tekeli burjuvaziye akabilmektedir. Düşük taban fiyatları ile talebin daralması bu rantın egemen sınıfların bir kesiminden diğerine yönelmesine neden olduğu ileri sürülmektedir.

IMF'nin en duyarlı olduğu sorunların başında KİT'lerin geldiği ve bir bakıma en büyük hedefin bu kuruluşlar olduğu anlaşılmaktadır. Bu da ilk bakışta ülkede kapitalizmin gelişmesi açısından çelişkili bir tutum olarak görülmektedir. Çünkü bilindiği gibi Türkiye'de kapitalizmin gelişmesinde, burjuvazinin güçlenip emperyalizm ile bütünleşmesinde devlet girişimciliği en önemli rolü oynamıştır. Başka bir deyişle devlet girişimciliği ya da KİT'ler burjuvazinin velinimeti sayılmalıdır.

Türkiye'de yoğun ve geniş kapsamlı devlet girişimciliği, bil-

indiği gibi 1929 Büyük Dünya Bunalımının yarattığı koşullar sonucu ortaya çıkmış ve oldukça başarılı bir gelişme göstermiştir. 1930'lardan sonra "devletçilik" iktidarın temel ideolojik öğelerinden biri olarak kabul edilmiş; ancak gerek bu ideolojinin iktidarcı yorumlanmasında gerek uygulanmasında herhangi bir ölçekte anti-kapitalist bir içerik söz konusu olmamıştır. Aksine devletin oluşturduğu yeni üretim olanakları ile burjuvazi için büyük rantlar sağlanmış ve bu rantlar özellikle ticaret alanında birikmeye başlamıştır. Nitekim 1950'de CHP'nin sözde devletçiliğine karşı çıkararak devlet girişimlerini özel teşebbüse devredebildiği ileri süren tarım ve ticaret burjuvazisinin doğrudan temsilcisi olan DP iktidara geldikten sonra devlet girişimlerini tasfiyeden vazgeçmiştir. Bundan sonra da devlet eli ile altyapı sağlamanın yanında bizzat KİT'ler aracılığı ile üretim işlevleri de geliştirerek sürmüştür.

1950'lerden sonra gelişmeye başlayan sanayi burjuvazisinin de en büyük destekçisi KİT'ler olmuş; başka bir deyişle KİT'lerin sağladığı rantlar sanayi burjuvazisinin eline akarak sermaye birikimine en büyük katkıyı sağlamıştır. Genel olarak KİT'lerin Türkiye'de kapitalizmin gelişmesinde 4 işlevi yerine getirmekte oldukları söylenebilir.

1- KİT'ler enerji de dahil olmak üzere sanayicilerin gereksinime duyduğu bir çok aramalı ve hammadeyi üretmekte ve bunlar, maliyetleri altında özel girişimciye girdi olmaktadır. Özel girişimciler de bu rantlara dayanarak, çokuluslu emperyalist kuruluşlarla bağlantılı biçimde bir sanayi oluşturmaktadırlar.

2- KİT'ler geniş yığınlar için gerekli tüketim mallarını görece bir ucuzlukla üretmekte ve bu malların bir kısmı yine sanayiciler için ucuz girdi olmaktadır.

3- Özel teşebbüslere ortaklık kurarak sanayicilere hazır sermaye ve ileri teknoloji sağlamaktadır. Bugün KİT'lerin katıldığı 218 iştirak ya da üretim örgütü bulunmaktadır ve bunların 135'inde nominal sermayenin % 50'sinden azı KİT'lerce ödenmiş bulunduğundan yönetim doğrudan doğruya özel teşebbüsün elinde bulunmaktadır.

4- KİT'ler önemli ölçüde ve çoklukla gereğinden fazla istihdam sağlayarak toplumdaki sınıfsal gerilimleri yumuşatıcı, örtücü bir görevi yerine getirmektedir.

Temel işlevleri bunlar olan KİT'lerle karşı IMF tarafından alınan olumsuz tavir ilk bakışta anlaşılabilir. IMF'nin iki boyutlu bir hedefi olduğu söylenebilir. KİT'ler temel işlevi özel teşebbüse rant sağlamak olan kuruluşlar olduğu için çok yüksek bir toplumsal maliyetle çalışmakta, zararları giderek büyümektedir. Örneğin 1970 yılında toplu finans-

IMF DÜNYA KAPİTALİST SİSTEMİNİN MERKEZİ OLARAK KARAR VEREN ANA KURUMLARI BAŞINDA YER ALIR. TEMEL AMACI DÜNYA KAPİTALİST SİSTEMİNİN EN ETKİN BİÇİMDE İŞLEMESİ VE OLUŞMUŞ YAPI İLE İLİŞKİLERİN BOZULMADAN YÖRÜMESİNİ SAĞLAMAKTIR. IMF TÜRKİYE'DE KİT'LER YERİNE YABANCI SERMAYENİN YERLEŞTİRİLMESİ HESABINI GÜNDEMİ GETİRMİŞTİR.

man gereksinmesinin 31.1 milyar lirası öz kaynaklarla ve 61.6 milyar lirası yabancı kaynaklarla karşılanırken bu rakamlar 1977'de özkaynak 167.5 milyar liraya ve yabancı kaynak ise 462.9 milyar liraya yükselmiş bulunmaktadır. Yani burjuvaziye devredilen rant giderek artmakta ancak finansman açığını kapamak için hazine olanakları ve borçlanma zorlanarak güçlü bir enflasyon kaynağı oluşturulmaktadır. IMF ısrarla KİT finansmanı için hazine kaynaklarının kullanılmasını istemektedir; bu ise KİT'lerin tasfiyesine yönelik bir politika niteliğini taşımaktadır. IMF için hesabın açık olduğu ve çöken KİT'lerine yerine tek olanığın yabancı

sermaye olduğu kolaylıkla ileri sürülebilmektedir.

IMF, ikinci olarak gayriekonomik çalışmalarına ve zararlarına karşın KİT'lerin Türkiye'nin sanayileşmesinde büyük olanaklar sağladığının farkında olarak bu gelişmeyi durdurmak amacıyla gütmektedir. Ancak unutulmamalıdır ki KİT'lerin çöküşünün ülkeyi sadece sanayileşmekten alakoyacağı ve kapıları yabancı sermayeye açması değildir. Bu çöküş aynı zamanda siyasal sonuçlar yaratacak ve burjuva partilerinin çok ögündüğü çok partili siyasal sistemi de ortadan kaldıracak gelişmelere yol açabilecektir.

IMF'nin gizli raporu

IMF tarafından hazırlanan gizli Türkiye Raporu'nun, "kesin değerlendirme" bölümünde, Türkiye'nin geçmiş politikalarından koparak dış kaynaklara "ciddi bir biçimde bağlı" yeni bir ekonomik model denediği belirtilmekte ve bu modelin ağır sanayi kurmak çabalarına yerine, tarım ve hafif sanayi alanlarında ihracatı alabildiğince arttırmak esasına dayalı olduğu ifade edilmektedir. IMF'nin değerlendirmesine göre, gelecek aylar ile yıllarda güç politik kararlar zbrunlu olacaktır ve Türkiye bu süreci ilerletmek için orta süreli yeni planlar yapacaktır.

Uluslararası Para Fonu, geçmiş 12 ayda ekonomiyi onarmakta geç kalındığını ve "gecikmenin fiyatının açıkça ortaya çıktığını" söylemiştir. Bugünkü koşullarda Türkiye'nin enflasyon hızını yavaşlatmasını "ulaşılması güç bir hedef" olarak nitelendiren IMF, enflasyona karşı mücadelede eldeki tek silahın kısıtlayıcı para politikaları olduğunu kaydetmiştir.

IMF'ye göre, enflasyonun yüksek hızı sonucu, Türkiye'nin kamu mal ve hizmetlerine sürekli zam yapması ve sık sık kur ayarlamalarına yönelmesi kaçınılmaz görünmektedir. Bunlar ise, enflasyonu daha da hızlandıracaklardır.

5 Temmuz günü sunulan ve IMF Yönetim Kurulu'nun Türkiye için verdiği "stand-by" düzenlemesi kararına esas olan gizli raporda, hükümetin sorunlara Türk Lirasının değerinin önemli ölçüde düşürülmesi yoluyla sağlanacağı belirtiliyor. Rapor'da hükümetin Uluslararası Para Fonu'na verdiği vaadlerden bir bölümü şöyle belirtiliyor.

"Türk yetkililerinin Para Fonu'na yeni bir stand-by isteğiyle sundukları program, gerçekten politik cesaret gerektiren politika önceliklerini ve stand-by düzenlemesi dönemi ile sonrasında bu politikaların uygulanmasını öngörmektedir. Program, ciddi bir biçimde 1979 ve sonraki yıllarda borç ertelemesi ve ödemeler dengesi yardımı sağlayacak yabancı hükümetler ile yurt dışındaki finansman kuruluşlarının desteğine dayanmaktadır. Ancak bu program, ekonominin ihracat artışına dayalı olarak onarılmasının önemini ve bu süreci ilerletmek için orta süreli planlar yapılması gerekliliğinin kaçınılmazlığını kavramaktadır. Bu program, geçmiş politikaların koparılıp atılması ve Para Fonu'nun görüşüne göre, yeni bir stand-by düzenlemesinin desteğine layıktır."

Limter-İş Genel Başkanı: Görevimiz tersane işçilerini sınıf sendikacılığı ilkeleri etrafında toplamaktır

DİSK'e bağlı LIMTER-İŞ (Liman, Tersane, Gemi yapım ve onarım işçileri) Sendikası Genel Kurulu 28 Temmuz tarihinde İstanbul'da toplandı. Genel Kurul öncesi ve sırasında maocu ve goşist akımların tüm provokasyon girişimleri boşa çıkarıldı ve sendikanın bütünlüğü daha da pekişti. DİSK tarafından hazırlanan 'Tek Tip Demokratik Tüzük'ün de kabul edildiği kongrede Genel Başkanlığa yeniden Emir Babakuş seçildi.

Genel Sekreterliğe Kamil O. Süleyman- ağaoğlu, Yürütme Kurulu üyelerine de Zeki Alptekin, Mustafa Topçu, Eyüp Öztürk getirildiler. Emir Babakuş'un kongre sonrası YOROYUŞ'a verdiği demeci sunuyoruz:

"Bugün halen Denizcilik Bankası A.O. na bağlı tersanelerde TÖRK-İŞ'e bağlı Dok Gemi-İş adında -sözde- bir sendika var. Bu sendikanın görevi, işkolunda ça-

ışın işçilerin kabaran muhalefetini bastırmak, saptırmaktır. ABD tipi sınıf sendikacılığın başarılı bir uygulayıcısıdır.

Tersane işçileri tüm baskı ve gerici teröre rağmen mücadelelerini sürdürmektedirler. Örneğin; sarı sendikaya karşı 1970 yılında tersane işçileri "Tersane-İş" adında bir sendika kurdular. Tersane işçilerinin özelemlerini yansıtan bu sendika, sarı sendika ve faşist güçlerin provokasyonları sonunda kapatıldı, yöneticileri büyük işkencelere maruz kaldı ve böylece gelişen bu sendikal hareket zorla bastırılmış oldu.

LIMTER-İŞ Sendikası kurulduğundan beri gene benzeri oyunlara getirilmek istenmiştir. Gerek kuruluş aşamasında, gerekse kuruluşundan sonraki günümüze kadar geçen faaliyet döneminde büyük oranda engellemelerle karşılaşmıştır. Ülkemizin değişik bölgelerinde kurulu pek çok tersanede sürdürülen örgütlenme çalışmalarında, sarı sendikaların denetimindeki faşist güçlerin saldırılarına maruz kalmaktadır.

Bütün bu saldırılara rağmen tersane işçilerinin ilerici sendikal birliği LIMTER-İŞ'te sağlanacaktır. Bu gerçeği bilincine çıkaran tersane işçileri, bugün artık LIMTER-İŞ'te örgütleniyor, sendikalarına sarılıyorlar.

Sendikamız LIMTER-İŞ, 1978 Nisan ayında yaptığı olağanüstü genel kurulda ulusal planda işçi sınıfının mücadele birliğinin sağlanması için önemli bir adım atmıştır ve Türkiye işçi sınıfının ilerici sendikal örgütü olan DİSK'e üye olmuştur. 28 Temmuz 1979 tarihinde yapılan son genel kurulda ise işçi sınıfının uluslararası mücadele birliğinin sağlanması için DSF'ye bağlı UMSB (Uluslararası Metalurji İşçileri Sendikası)na üye olma kararı alınmıştır.

Sendikamız, yapılan son genel kuru-

lunda daha büyük bir canlılık kazanmıştır. Genel Kurul maocuların ve onlarla işbirliği kuranlar mahkum etmiş ve sosyalist işçileri işbaşına getirmiştir.

Genel Kurulda önemle üzerinde durulan bir konu da DİSK'e yönelen saldırıydı. Tersane işçileri DİSK'in örgütsel birliğine yönelik her türlü tehlikeye karşı uyanık ve kararlı olduklarını gösterdiler. Bugün, hemen hemen tüm ilerici çevrelerin dillerinden düşürmedikleri ve genel ilke olarak savundukları "DİSK'in birliği" ilkesi, dar grupçu çıkar düşüncesinin ön plana çıkarılması sonucu somut ifadesini bulamamaktadır.

Türkiye işçi sınıfının ilerici sendikal hareketinin DİSK içinde sağlanması şarttır. Bununla birlikte DİSK karar organlarında hazırlanan 'Tek tip demokratik tüzük'ün tüm üye sendikalarca kabul edilip uygulanması ve DİSK üyeliğinin bağlayıcı koşulu sayılması gerekmektedir.

Limter-İş sendikasının önünde duran önemli görevler vardır.

Tersane işkolunda çalışan binlerce işçi bugün sarı sendikaların ve işverenlerin ortak baskı ve sömürsü altındadır. Tüm tersanelerden faşist sendikaların sökülüp atılması, birinci gelen hedeflerimizdendir. Gene, tersanelerde mücadele edilmesi gereken anlayışlardan birisi de, işçi sınıfına ihanet içinde olan maoculardır. Özellikle işkolumuzda büyük tahribatlar yol açan maocular, mücadele hedeflerimiz içinde önemli bir yer tutmaktadırlar.

İşkolumuzda ilerici sendikal hareketin birliğini Limter-İŞ'te sağlanması yolunda atılacak her ilerici adım sendikamızca destek bulacaktır.

Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinde, sendikamız üzerine düşen görevi yılmadan yerine getirecektir."

Genel İş 6200 üyesi ile İzmir Belediyesi'nde grevde

A. UNAL

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası İzmir Belediyesi ve Eshot Genel Müdürlüğü'ne bağlı işyerlerinde aldığı grev kararlarını, uzun bir bekleyiştikten sonra 6 Ağustos-Pazartesi gününden itibaren uygulamaya koydu.

Genel-İş Sendikası, 1977 yerel seçimlerinden yeniden Belediye Başkanı seçilmek için tüm gücüyle desteklediği "devrimciliği, işçi bababliğini" kimseye bırakmayan CHP'li İhsan Alyanak'la 1979 Mart ayına gelindiğinde köprüleri atverdi. Genel-İş'in "devrimci belediye başkanından" desteğini çekmesinde ESHOT Genel Müdürlüğü ve Belediye'ye bağlı işyerlerinde çalışan işçilere toplu sözleşmeden doğan bazı haklarının verilmeşi ve belediye kadrolarının tüm uyarılara karşın gerici ve faşistlerden arındırılmayışi neden oldu.

Yeni dönem toplu sözleşme masasına bu kızgınlık ve dargınlıkla oturuldu. Ücret zammında tarafların anlaşmaya varamaması üzerine de Genel-İş, İzmir Belediyesi'nde grev kararı aldı. Mayıs ayında Genel-İş grev kararını uygulamaya koyar koymaz, Bakanlar Kurulu, İzmir Belediyesi grevini sağlık yönünden sakıncalı bularak ilk gününde bir ay süreyle erteledi. Bakanlar Kurulu bir ay sürenin bitiminde son erteleme hakkını da kullanarak grevi ikinci kez 6 Ağustos'e dek erteledi.

Grev ertelemeleri süresince sendika ile Alyanak arasında anlaşmazlık konusunu maddeler üzerinde görüşmeler sürdü. Sendika iki yıl için ücret ve sosyal haklar dahil 200'er lira olarak istediği ücret zammını, iki aylık süre sonunda 250'er liraya yükseltti. Bunun üzerine Alyanak Yüksek Hakem Kurulu'na başvurdu. DİSK'ten bir tek temsilcinin bile bulunmadığı Yüksek Hakem Kurulu İstanbul ve Ankara Belediyelerinde imzalanan sözleşmeleri örnek göstererek, ücretlerin birinci yıl 130, ikinci yıl için 140 lira artırılmasını kararlaştırdı.

Bu arada, "Türkiye'nin tek işçi babası Belediye Başkanı" Alyanak, kamuoyuna, belediyesinde en düşük işçi maaşının 12 bin lira olduğunu yayararak, "devrimci başkan" olarak Genel-İş'in istemi doğrultusunda bir toplu sözleşmeye imza atmayışına gerekçe arıyordu. Fakat, Alyanak'ın "foya" sı çabuk ortaya çıkıyor. Genel-İş Sendikası yöneticileri, İzmir Belediyesi'nde 15 yıllık bir işçinin eline ayda, sadece ve sadece 3000-4500 lira geçtiğini ad okuyarak bordrolarla açıklıyorlardı. Genel-İş Genel Sekreteri Ertan Andaş, bu bordroları, "Başkan'ın utanç belgesi" olarak niteliyordu.

Alyanak, "işçi bababliğini" kanıtlamak için, Milli Savunma Bakanı Neşet Akmandor başkanlığında oluşan Yüksek Hakem Kurulu'nun kararının üstüne çıkarak en son 150-175 lira ücret zammını verebileceğini açıkladı. Alyanak'ın hesabına göre bu parayı verdiği takdirde, İzmir Belediyesi ve ESHOT'ta en düşük işçi maaşı birinci yıl, net 8 bin 670 lira 43 kuruş, ikinci yıl içinse, net 10 bin 103 lira olacaktı. Alyanak, böylece, toplu sözleşme öncesinde en düşük işçi maaşının 12 bin lira olduğu iddiasını kendi ağzıyla yalanlamış oluyordu.

DİSK'in en çok üyeye sahip sendikası Genel-İş ise, 250'er liralık ücret artırımında sonuna dek direndi. Bakanlar Kurulu'nun son kez grevi erteleme süresinin bitiminde de İzmir Belediyesi ve ESHOT Genel Müdürlüğü'ne bağlı 14 işyerinde 6 bin 200 üyesi ile grevi başlattı.

DİSK'e bağlı çeşitli sendikalar ve demokratik kitle örgütleri Genel-İş'in buyasal grevini desteklediklerini açıklayan bildiriler yayınladılar. İzmir Belediyesi'nde çalışan üç bini aşkın memur da, işçilerle dayanışmasını göstermek üzere iş yavaşlatma eylemine gttüler. Türkiye İşçi Partisi İzmir İl Örgütü temsilcileri, İzmir Belediye işçilerinin sınıf ve kitle sendikacılığını hayata geçirme uğraşında olan Genel-İş'in ekonomik ve demokratik mücadelesini grev yerlerini ziyaret ederek, grev önlüklü belediye işçileriyle hora teperek, halay çekerek desteklediler.

İzmir'in CHP'li Belediye Başkanı Alyanak da grev süresince Tepecik semtindeki yıkım yerlerini dolaştı. Önce "yasalıdır" dediği grevi, başladığı gün "yasa dışı" ilan etmekten çekinmedi. "Devrimci, işçi babası" Alyanak'ın çekinmediği bir şey daha vardı ki, "sıkıyönetime davetیه çıkarmak"... İzmir Belediye Başkanı grevdeki Genel-İş Sendikası üyesi işçileri "grev yaparsanız, sıkıyönetim İzmir'e de gelir" diye tehdit ederek, grevlin ilk gününde, grev kırıcılığına başvurdu.

Ama bilinmelidir ki, Alyanak'ın da grev kırıcı çabaları işçi sınıfının örgütlü ekonomik, demokratik mücadelesi karşısında sonuçsuz kalacaktır.

Mersin Soda'dan mektup var...

Geçtiğimiz hafta, Petkim-İş Sendikası Başkanı Mustafa Karadayı, Ankara'da yaptığı yazılı açıklamada, Mersin Soda Sanayi'nde her şeyin normale döndüğünü ve günlük soda üretiminin 350 tona ulaştığını açıklarken, greve katılan işçilerin tamamı istifalarını vererek Fabrika'dan ayrılıyorlardı.

Bir grup Soda çalışanı tarafından dergimize gönderilen mektupta, işyerindeki son gelişmeler ve Sendika'nın Soda işçilerine nasıl sahip çıktığı ayrıntılı olarak açıklanıyor. Mektubun son bölümünde, toplu sözleşme imzalandıktan sonra gece-gündüz fabrikada kalan 240 faşistin, vardiyaya gelen 60 dolayındaki eski işçiyi ölüme tehdit ettikleri, işverenin 56 öncü işçiyi önce ücretli-zorunlu izin verdiği, daha sonra da bu kişileri işe almayacağı ilan ettiğine değinilerek şöyle deniyor:

"Sözleşmenin açıklanmasından sonra, Petkim-İş Mersin Şube yöneticilerine, tabandan koptukları hatırlatıldı ve istifa etmeleri istendi. Bu arada, işveren, sendika yöneticilerini tanıymıyordu, hat-ta görüşme isteklerini bile reddediyordu.

"Geceleri çoğunlukta olan faşistler eski işçiler üzerindeki terörü yoğunlaştırdılar. Terör üzerine, başta goşistler olmak üzere, UDC sloganları istifa edip fabrikadan ayrıldılar. Bunu diğer işçiler takip etti ve sonuçta mücadeleyi sürdüren 857 işçiden 80'i çalışmaya devam etti, kalanı istifa etti."

"Olaylar böyle geliştiğinden sonra, şube yöneticileri koltuklarında daha fazla oturamayacaklarını anladılar. Mersin'i terkedip, bir bölümü Genel Merkez'de görevlendirildiler. Bazıları da Genel Merkez'e başka fabrikalarda işe yerleştirildi.

"Eğer bu yöneticiler, sözleşmenin imzalanmasından hemen sonra istifa etselerdi, kesinlikle bu duruma gelinmeyecekti. Örgütsüz kalan işçiler, başıbozuk bir halde ani ve yanlış kararlar vermek durumunda bırakıldılar."

Soda çalışanlarının mektubu bilimsel sosyalistlerin sendikalarda tabanını söz ve karar sahibi olması ilkesine neden sıkı sıkıya sarıldıklarını bir kez daha gösteren, uyarıcı bir örnek.

Eczaneler neden kapandı?

S. DICLE

Anayasa madde 49: "Devlet herkesin beden ve ruh sağlığı içinde yaşayabilmesi ve tıbbi bakım görmesini sağlamakla görevlidir." diyor. Oysa, Türkiye'de çarpık sağlık politikası nedeniyle tedavi hekimliği ön plana çıkarılmış, koruyucu hekimlik ihmal edilmiştir. Diğer bir deyişle kişinin hasta olmasını önlemek yerine, onu hastalandıktan sonra ilaçlarla tedavi etme yöntemi benimsenmiştir. Bu durumda ilaç, toplumun sağlığı için çok önemli bir ürün değil kâr getiren bir metadır. Yasalar her ne kadar kişilerin sağlığını koruma görevini devlete vermişse de, ilaç üretimi ve dağıtımını üzerinde devletin hiçbir etkinliği yoktur. İlaç hammaddesi ithalata, ilaç üretimi ve ilaç dağıtımını (eczane depoları ve eczaneler) özel teşebbüsün elindedir.

İLAÇ YOKLUĞUNUN NEDENİ HAMMADDE VE DÖVİZ.DARBOĞAZI DEĞİLDİR

İlaç hammaddelerinin tümüne yakın bir kısmı ithal edilmektedir. Burada Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na düşen iş sadece ilaç endüstrisinin istediği hammadde için gereken izni vermek, gerekli döviz tahsis işlemini yapmaktır. Burada önemli olan nokta, ilaç endüstrisinin kendi istediği ham maddeyi elde etmesidir. Bu hammaddeler çoğunlukla kârı fazla olan ilaçlar için gerekli olanlardır. SSBY ise ilaç endüstrisinin ne kadar ham madde ithal ettiğini, bunlardan ne kadar ilaç ürettiğini hiçbir zaman denemez. Bakanlığın bu denetimi olmadığı için de ilaç firmaları ilacı tam bir sömürü aracı olarak kullanabilmektedir.

Bugüne kadar her ilaç yokluğuna, ilaç firmalarının yeni zam isteme dönemlerine rastlamıştır. Çok uluslu tekellerin Türkiye'deki uzantıları olan ilaç firmaları, ilaç yokluğunun (özellikle yamsal önem taşıyan) kamuoyu üzerinde yarattığı tepkileri SSBY'na karşı bir baskı aracı olarak kullanırlar. Bakanlıktan istedikleri zammı aldıktan sonra da ilaçları piyasaya verirler. (Hatta bazen bu ilaçlar bir kaç ay öncesinin imal tarihini taşırlar). Böylece halkın sağlığını, halkın acısını sömürerek haksız kazanç sağlarlar.

Hammade olmaması, döviz darboğazı gibi gerekçeler, gerçekleri kamuoyundan saklamak için yaratılmış birer kılıftır. Gerçekte ise her zaman hammade vardır, her zaman döviz tahsis edilmiştir ve edilmektedir. Nitekim, "döviz yokluğu nedeniyle hammade getirilemiyor" denildiği dönemlerde sürümü çok bol olan optalidon, panalgine gibi toksikomanlar için döviz bulunabildiği görülmüştür. Ama bir kalp hastasının, bir sarı'lı hastanın ilacı bulunamamaktadır. İlaç tekellerinin oynadıkları bu oyunun tek bir amacı vardır: Kâr, daha fazla kâr.

İLERİ ECZACILAR SESLENİYOR: İLAÇ HAMMADDESİ İTHAL VE İLAÇ YAPIMI DEVLETLEŞTİRİLMELİDİR

Tüm bu gerçekler yıllardan beri kamuoyundan kasıtlı olarak saklanmıştır. İlaç yokluğunun tek sorumlusu olarak eczaneler gösterilmeye çalışılmıştır. Gerçekte ise eczaneler bugün ilacın halka ulaştırılmasında sadece bir aracı durumuna düşürülmüş ve ilaç endüstrisinin pazarlama bölümleri haline getirilmiştir.

Artık çok uluslu tekellerin oyunlarına alet olmak istemeyen ve gerçek niteliklerini kamuoyuna da duyurmak isteyen II. Bölge Ankara Eczacı Odası'na bağlı eczaneler, 3 gün eczanelerini kapatmaya karar verdiler.

Eczane kapatma eyleminin amacının, kendi kârlarını ön planda tutarak halkın sağlığını hiçe sayan, ilaç yokluğu ve kalitesiz ilaç nedeniyle toplu ölümlere neden olan çok uluslu ilaç tekellerinin halkımız üzerinde oynadığı oyunları açığa çıkarmak olduğu duyuruldu. Oynanmış oyunun, sağlık hizmetleri bir kâr aracı olduğu sürece devam edeceği, bu sömürü zinciri ortadan kaldırılmadıkça ilaçların yokluğunun süreceği ve ilaç fiyatlarının devamlı zamlarla halkın alım gücünün çok üstüne çıkacağı belirtildi.

Eczane kapatma eyleminin bir diğer amacı ise ilgilileri bu konuda bir kez daha uyarma olarak belirlendi. Bugüne kadar her ilaç tekellerinin yanında yer alan Bakanlık ve Hükümetin, yasalardan kendilerine verdiği denetim görevlerini yerine getirmesi talep edildi. Tüm bu gerçekleri kamuoyuna açıklamak ve ilgilileri uyarmak amacıyla 2 Ağustos'tan itibaren Ankara'daki ec-

Piyasada ilaç bulunamıyorsa bunun nedeni ilaç yapımcılarından başkası değil.

zacılar eczanelerini 3 gün süre ile kapattılar. Bu süre boyunca istisnasız tüm eczaneler Ankara Eczacı Odası'nın aldığı karara uydular. Bu arada İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası ise bir açıklama yaparak eylemi "sorusuzluk örneği" olarak niteledi. Hareketin amacını çarpıtarak "kendi kişisel çıkarlarını toplum çıkarlarının üstünde tutan kişilere sorumluluk isteyen görevler verildiği zaman böylesine ilkel bir davranışla karşılaşılır" denildi. Üç günlük eczane kapatma eylemine karşı çıkan İşverenler Sendikası, diğer taraftan da son 4 ayda ilaç firmalarının ilaç dağıtımını durdurmasını istedikleri ve sonuçta durdurtular. Şimdi istenen yüzde 100-300 oranındaki zam talebinin gerçekleştirilmesinden sonra yeni fiyatlarla ilaçlar piyasaya sürülecektir.

Nitekim bir hafta önce bazı ilaçların zamli fiyatla dağıtımına başlandı.

FEDERAL ALMANYA'DAKİ TÜRKİYELİ İŞÇİLERE VERGİ İADESİ YAPILACAK

Federal Almanya'da çalışan Türkiye'li işçilere vergi iadesi yapılmasını öngören yeni bir uygulamanın başlatılacağı bildirildi. Federal Almanya'da çalışan işçilerin, Türkiye'deki evleri ve bakmakla yükümlü oldukları için yaptıkları yardımları gider olarak gösterebilmeleri, Federal Alman Mahkemesi'ni ve Maliye Bakanlığı'na benimsenerek, bu durumdaki işçilerin vergi iadesinden yararlanabilmeleri için, bir aylık itiraz süresi içinde ilgili Maliye Dairelerine başvurmaları istendi. Federal Yüksek Vergi Mahkemesi'nin aldığı bir karar üzerine, Federal Alman Maliye Bakanlığı bir genelge yayınlayarak, iki ev açan işçilerin masraflarının vergi denkleştirme beyannamelerinde değerlendirilmesini istedi. Bu arada, Fede-

ECZANE KAPATMA EYLEMİ SAPTIRILAMAZ!

Bu arada üst kuruluş olan ve İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası ile "uyum"u esas alan Türk Eczacılar Birliği'nin de Ankara'da yürütülen eylemin niteliği ve ulaştığı başarı karşısında telaşa düştüğü görüldü. Birlik yöneticileri olayı çarpıtmak ve kendi gerici politik amaçlarına alet etmek amacıyla tüm bölge eczacı odalarını toplantıya çağırdılar. Toplantıda AP eğilimli olduğu bilinen ve bu partiden milletvekilliği için adaylığı koymuş olan Birlik Başkanı, sorunu hammadde ve döviz yokluğuna bağladı ve söforlerin kontak kapama eylemi gibi Türkiye'deki tüm eczacıların da 3 gün süreyle eczanelerini kapatma eylemini gitmelerini istedi. Eylemin bu şekilde çarpıtılması üzerine Ankara, İstanbul, İzmir, Gaziantep, Isparta, Trabzon ve Tekirdağ eczacı odaları bu eylemi desteklemeye-

ceklerini bildirdiler.

ECZACILARIN MÜCADELESİ SÜRECEK!

İlerici eczacı odaları, sorunun bu çarpıtmalarla çözümlenemeyeceğini, çözüm yolu olarak sağlık hizmetlerinin kâr aracı olarak görülmekten çıkarılıp, eczacılık hizmetleriyle bütünleştirilmiş bir şekilde tümüyle devletleştirilmesi gerektiğini açıkladılar. Özellikle de ilk aşamada ilaç hammadde ithalatının devletleştirilmesi ve kamu kuruluşlarının ilaç imalatına başlamalarının şart olduğunu belirttiler. İlaç yokluğunun çok uluslu ilaç tekellerinden kaynaklandığını bilinen ve istekleri gerçekleştirilmeye kadar eylemlerini ve mücadelerini çeşitli boyutlarda sürdürecekler.

EKONOMİ HABERLER

YERLİ ÜRETİMİN DESTEKLENMESİ İÇİN DİŞALIM YASAKLAMASI

1980 yılında uygulananca İthalat Rêjimini belirlemek için özel kesimden görüş istendi. Buna göre, özellikle yerli üretim nedeniyle dışalım yasaklanması istenen maddelerin özel kesim tarafından belirtilecek, dışalım listelerinde yapılmasını istedikleri değişiklik önerilerini bildirmeleri gerekiyor. Yerli üretim nedeniyle bir maddenin dışalımının yasaklanması ya da kısıtlanması yolundaki önerilerde, bu maddeyi üreten sanayicilerin ticaret ünvanları, kapasiteleri, satış ve ithal fiyatları ile kalite ve standartları konularında gerekli bilgilerin verilmesi öngörüldü.

ral Yüksek Vergi Mahkemesi'nin bir başka kararıyla da işçilerin bakmakla yükümlü oldukları Türkiye'deki yakınlarına yaptıkları yardımların da masraf olarak gösterilmesi yolu açıldı.

PROGRAM HEDEFLERİNE ULAŞILAMİYOR

Yılın ilk altı aylık döneminde, temel ve kritik malların üretiminde program hedefine ulaşılamadı. Hammade ve dışalma dayanan güdülerin arzunda yılın ilk yarısında karşılaşılan güçlükler, aylık üretimleri izlenen 90 dolayındaki temel malın üretiminin düzenli artış göstermesini engelledi. Öte yandan program hedefinin altında kalmakla beraber, demiryolu taşıtları tarım araçları, demir-çelik, gübre, elektrik enerjisi ve madencilik sektörlerinde, geçen yılın ilk yarısndaki üretim gerçekleştirmelerine göre, önemli artışlar sağlandı.

Somoza: SS türü muhafızları da işe yaramadı...

Emperyalizme karşı duran güç

Önümüzdeki aylarda Küba'nın başkenti Havana'da yapılacak olan Bağlantısızlar Konferansı, antiemperyalist, bağlantısız ülkelerin gelecekteki mücadele hedeflerinin belirlenmesinde önemli bir aşama olacaktır. Bağlantısızlar hareketinin temelinde, emperyalizm ve gericiliğe karşı barış ve toplumsal ilerleme için mücadele ilkelere yatıyor. Bu mücadele ilkelere sonuç alıcı olması, dünyanın ilerici güçlerinin ve sosyalist sistemin desteğine ve dayanışmasına gereksinim duyuyor.

Kuşku yoktur ki, bağlantısızlar hareketi, dünyamızın geldiği geri dönülmez barış sürecinin önemli bir parçasıdır. Bu hareket kendine özgü tüm niteliklerinin yanı sıra dünya emperyalizmine karşı da büyük bir güç olarak beliriyor. Böyle bir durum ne emperyalist Batı'nın, ne de

Pekin gericilerinin işine geliyor. Gelişmiş kapitalist ülkelerde, bağlantısız ülkeler tarafından düzenlenen Havana Konferansı nedeniyle ortaya çıkan kırırdarılışların değerlendirilmesini bu açıdan ele almak gerekiyor. Bu toplantı, emperyalist devletlerin ve birçok nedenden ötürü özellikle ABD'nin çıkarlarıyla uyumuyor. Üstelik de konferans, emperyalist saldırıların karşısında güçlü bir duvar olan bir sosyalist ülkenin, Küba'nın başkentinde yapılıyor. Bu konferans, Batı'nın ve Pekin'in asla istemedikleri bir biçimde, Küba'nın uluslararası saygınlığının ve etkinliğinin artması ile sonuçlanacaktır. Bu ise, başlıbaşına, ABD'nin bölgedeki emperyalist politikasını tehdit ediyor.

Küba Devlet Başkanı Fidel Castro, Şah diktatörlüğünü yıkan İran'daki ulusal demokratik iktidarı da Konferans'a katılmak için özellikle çağırıyor. İran hükümeti, Castro'nun bu çağırısına yanıt vererek, Konferans'a katılacağını duyurdu. Bu sonuç da göstermektedir ki, bağlantısızlar hareketi antiemperyalist doğrultuda gün geçtikçe daha da güçlenmektedir.

SOMOZA saklanacak delik arıyor

Devrik İran Şahı Muhammed Rıza Pehlevi, İran halkının hakından verdiği idam hükmünden kurtulabilmek için kaçacak ülke bulamazken, bir süre öncesine kadar Güney Amerika kıtasının en güçlü diktatörlerinden biri olarak bilinen Nikaragua diktatörü Anastasio Somoza da kendisini bir anda Şah'ın komusunda buldu. 40 yıldan beri Nikaragua halkına kan kusturan bir ailenin son temsilcisi olan diktatör, Sandinista Kurtuluş Cephesi öncülüğünde Nikaragua halkının verdiği kurtuluş ve özgürlük mücadelesini bastırarak iktidarını koruyabilmek için tüm olanaklarını kullanmış, kendi ülkesinin halkına

uçaklarla bomba yağdırmaktan çekinmemiştir. Ancak diktatörün tüm silahları, iç ve dış müttelikleri, ulusal muhafızları örgütlü halk gücünün karşısında tutunmasını sağlayamamışlardır. En sonunda "kendi isteği ile" görevinden ayrılarak ülkeyi terkeden kanlı diktatör, bugün İran despotu'nunkine benzer bir çizgide ülke ülke dolaşarak kaçacak yer arıyor.

SOMOZA AİLESİ

Somoza-ailesinin Nikaragua'daki egemenliği bundan 40 yıl öncesine kadar uzanıyor. Ancak, Somoza'ların "ataları"nın daha

19. yüzyıl ortalarında Nikaragua'nın ünlülerinden olduğu biliniyor. Nikaragua diktatörü Somoza'nın babası 1934'lerden itibaren ülke yönetiminde etkinlik sağlıyor ve giderek iktidarı tümüyle ele geçiriyordu. Somoza'nın babasının iktidarı ele geçirmesi kuşkusuz kendi yetenek ve becerilerinden çok, Amerikan emperyalizmine güven vermesinden kaynaklanmıştır. Eski ABD başkanlarından Roosvelt, Somoza I için şöyle diyordu: "O bir köpoğludur. Ama bizim köpoğlumuzdur."

Anastasia Somoza ise 1967'de iktidarı ele almıştı. Sonuncu

Somoza, soygunculukta ve hırsızlıkta babasından da becerikli çıkmıştı. Anastasio Somoza'nın iktidara geldikten kısa bir süre sonra, ülke topraklarından 130 bin kilometre kare yüzölçümünde beşte birlik bölümünü kendi özel mülkiyetine aktardığı biliniyordu. Ancak, bu, katil diktatörün kendi halkından çaldığı ganimetlerin çok küçük bir parçasıydı. Tüm önemli ihracat şirketleri, havayolu şirketleri, hizmet üreten işletmeler, kumar salonları, büyük oteller, altın ve gümüş maden ocakları, tekstil fabrikaları, bankalar, çeşitli Güney Amerika ülkelerinde çiftlikler vb. diktatörün mal varlığı arasında sayılıyor.

ABD VE BATI ALMAN KREDİLERİ

ABD ve Batı Almanya için Somoza bulunmaz bir müttelikti. Bu iki emperyalist ülkenin büyük tekelileri, kısa sürede bu küçük Güney Amerika ülkesini bulunmaz bir mal satma kaynağı olarak görmeye başlamışlardı. ABD ve Batı Alman tekelleriyle Somoza arasındaki "iyi ilişkiler" sonunda bu iki devlet, Nikaragua'ya sık sık "gelisme yardımı" adı altında krediler vermeye başlamışlardı. Bu krediler hakkında Sosyalist Gençlik Birliği Genel Sekreteri Eduardo Castillo şöyle diyordu: "Amerika milyonlarca dolar verdi, ama halk bunun bir tek cent'ini bile görmedi." Batı Almanya'nın da verdiği 7 milyar tutarında krediler de Somoza'nın kasasına giriyordu.

DİKTATÖRÜN SONU

Somoza, daha bundan birkaç ay önce, iç savaş sürerken "Ben Şah değilim" diyordu. Ancak bu kanlı diktatörün Şah'la ilgili bir benzerliği vardı. Emperyalizm, hem Şah'ı hem Somoza'yı belli bir noktaya kadar desteklemiş, ancak örgütlü halk güçleri zafere yaklaştığında her ikisini de yüzüstü bırakıvermişti. Her iki kanlı diktatörün iktidarlarını, emperyalizm silahlarıyla donattıkları SS biçimi orduları kurtaramamış, örgütlü halk güçleri her ikisini de ülkelerinden kaçmak zorunda bırakmışlardı. Nikaragua'da Ulusal Yeniden Kuruluş Hükümeti görevi başlarken, eski diktatör yapıtlarının hesabını vereceği korkusuyla saklanacak delik arıyor şimdi. Tıpkı halkın verdiği idam hükmünün yaftasıyla dünyayı dolaşan despot İran şahı gibi...

Emperyalizm İran'da yeni oyunlar peşinde

İran devriminden sonra soluğu yurt dışında alan devrik İran Şahı ve yandaşları son günlerde yeniden burjuva basınında boy göstermeye başladılar. Ancak, Şah'ın son başbakanı Şahpur Bahtiyar ortaya çıktı ve burjuva basın ve yayın organlarında çok önem verilerek kullanılan demeçler vermeye başladı. Emperyalizm ve Şah tarafından İran'da despotluğa karşı ayaklanan yığınları yatıştırmak amacıyla Şah'ın yıkılışının hemen öncesinde Başbakanlığa atanan Bahtiyar, kendisine verilen görevi yerine getiremeyeceği çareyi İran'dan kaçmakta bulmuştu. Bahtiyar aylar sonra Paris'te ortaya çıktı ve İran İslam Cumhuriyeti'ni karalayıcı nitelikte demeçler vermeye başladı.

Bu arada İran halkının verdiği idam hükmü ile dolaşan devrik İran Şahı Pehlevi'nin "Milyarlarını yeniden iktidara gelmek için harcadiği" yolunda burjuva gazetelerinde haberler yer almaya başladı. Bu haberlere göre, Şah'ın eski diplomatları ve subaylarının Şah'ı yeniden iktidara getirmek için darbe planları yaptıkları belirtiliyor. Bu "darbe planlarını" hazırladığı yer ise yine Paris'ti.

Astında, artık kimsenin Şah'ın yeniden iktidara gelebileceğine inanmıyor. Ancak bu gelişmeler, emperyalizmin son aylarda büyük bir darbe verdiği İran üzerinde yeni oyunlar tezgahladığını gösteriyor. Şah'ın ve Bahtiyar'ın birbirlerini izler biçimde burjuva gazetelerinin birinci sayfalarını işgal etmeleri bu tezgahlanan bir göstergesi. Bu oyunlar, İran devrimini yıkmak için halen İran'da bulunan eski Şah yanlılarının cesareti arttırmak ve provokasyonlarını sürdürmelerini sağlamak amacıyla sahneye konmaktadır. Hedef ise İran İslam Cumhuriyeti'ni bu şekilde baskı altına alarak, emperyalizmin yararına yeni ödünler koparmaktır. Bu nedenle devrik Şah yönetiminin ileri gelenleri ön plana çıkarıldığı gibi, İran'da da çeşitli politik gruplar arasındaki ayrışmalar körüklenmektedir.

Ancak emperyalizmin Şah'ı iktidarda tutmak için yaptığı oyunlar nasıl sökmeyecek, bu oyunlar da sökmeyecektir. Devrik Şah, İran halkının hakkında verdiği ölümlü cezasının infazı korkusuyla emperyalizmin korumasında yaşamını sürdürmeye mahkumdur. Şah'ın eski yardımcılar da öyle...

5 kitadan haberler

PARAGUAY KOMÜNİST PARTİSİ FAŞİST DİKTATÖRLÜĞE KARŞI EYLEM BİRLİĞİ ÇAĞIRISI YAPTI

Paraguay Komünist Partisi Merkez Komitesi işçilere, köylülere yurtsever güçlere ve ilerici ordu mensuplarına bir çağrı yaparak faşist Stroessner diktatörlüğüne karşı eylem birliği önerisinde bulundu. Faşist diktatörlük koşulları altında illegal mücadele veren Paraguay KP Merkez Komitesi'nin yaptığı toplantıda konuşan MK Birinci Sekreteri Antonio Maidana, Paraguay'ın bugünkü durumunun ayırt edici özelliklerinin ekonomik krizden derinleşmesi ve enflasyon olduğunu söyledi. Bu durum en başta emperyalist tekel ve -Paraguay'daki büyük toprak sahiplerinin sorumluluğunda olduğunu belirten Maidana, güncel görevin ülkenin tüm ilerici, antiemperyalist ve anti-faşist güçlerinin eylem birliğini sağlamak olduğunu vurguladı.

FEDERAL ALMANYA'DA GERİCİLER KOMÜNİST PARTİNİN YASAKLANMASINI İSTİYOR

Son zamanlarda gözle görülür bir gelişme kaydeden Federal Almanya'daki iki güçler

antidemokratik taleplerini gittikçe arttırıyorlar. Federal Almanya Sosyal Demokrat Partisi'nin teslimiyetçi tutumu nedeniyle eski nazileri en üst yönetim kademesine yerleştirmeyi başaran Bundestag'taki CDU/CSU muhafazetesi, şimdi de saldırganlığını Federal Almanya işçi sınıfı üzerinde yoğunlaştırmasına başladı. CDU/CSU Bundestag grubu sözcüsü Carl-Dieter Spanger, yaptığı bir konuşmada Alman Komünist Partisi (DKP)'nin yasaklanmasını istedi. Uzun süreden beri DKP'nin yasaklanması için çaba gösteren Batı Alman gerici-leri, son zamanlarda, sosyal demokratla mantidemokratik uygulamalarının artması nedeniyle cesaret kazandı ve istekle ini yoğunlaştırdılar.

ORTAK PAZAR ÜLKELERİNDE FİYATLAR 1979'UN İLK ALTI AYINDA YÜZDE 9,2 ORANINDA ARTIŞ GÖSTERDİ

Avrupa Topluluğu (Ortak Pazar) ülkelerinde enflasyon ve pahalılık önüne geçilmez bir hal alıyor. Avrupa Topluluğu İstatistik Dairesi'nin yaptığı açıklamaya göre, 1979'un ilk altı ayında Avrupa Topluluğu ülkelerinde fiyatlar yüzde 6,4 oranında artış gösterdi. Geçen yılın aynı döneminde fiyat artışının yüzde 4,2 olduğu bildiriliyor. Ancak, Avrupa Topluluğu'nun kendi kaynaklarından yapılan açıklamaların tam olarak gerçeği yansıtmadığı ve aslında fiyat artışlarının daha yüksek olduğu belirtiliyor. Bazı kaynaklar, Avrupa Topluluğu ülkelerinde 1979'un ilk altı ayında pahalılığın yüzde 9,2'ye kadar çıktığını bildiriyorlar.

"Yeni sağ":

İdeolojik saldırıda yeni ambalaj

RAŞİT KAYA

Fransa'da son zamanlarda "yeni bir düşünce akımı"ndan söz edilmeye başlandı. Adına *Yeni Sağ* diyorlar. Fransa ve diğer Batı Avrupa büyük kitle iletişim araçlarında sürekli yankı bulan, kendisinden söz ettiren bu akım Türkiye'ye de haber-yorum biçimlerinde aktarılmaya başlandı. Bu "yeni" sağcı akımı Türkiye'ye tanıtarak ilginç yorumlar da yapıyor.

Gerçekten de ortada çok fazla yaygara koparılan bir "yeni" sağ akım söz konusu. Üzerinde özenle, dikkatle durulması gerekiyor. Bu nedenle Fransa'da varlığından söz edilen "özdeyişi", onun yüklü olduğu ideolojik mesajı şimdilik bir kenara bırakıp, yeni bir akım adı altında sunulan ideolojik saldırının gerçek yönlerine eğilmeye yarar var.

Önce bir saptamadan işe başlanmalı. Çağımızda sağcı olduğunu ileri sürmek çok kolay değil. Özellikle demokrasi, özgürlük, toplumsal ilerleme kavramları ile sağı bağdaştırmak çok güç. Kendisinin sağcı olduğunu söylemek onur verici olmaktan çıkıyor. Nitekim *Le Monde* gazetesinin etkili yazarlarından Andre Fontaine "yeni sağ"dan söz ederken şunları söylüyor: "bugüne kadar sağcılar kendilerine ortanın sağı, hatta bazen ortanın solu derlerdi. Şimdiye düpedüz kendilerinin sağcı olduklarını söylüyorlar. Bugün yalnızca sağcı olmakla kalmayıp üstelik bundan gurur duyan bir grupla karşı karşıyayız."

Düşünce planına gelince yep-yeni olarak sunulmak istenen hareketin ve işlediği, geliştirmeye çalıştığı temaların yenisiyle en küçük ilgisinin olmadığı açık. Söz konusu temalar "Hınt-Avrupa Kültürü", İrkçı, ulusal, bireysel farklılıkların, eşitsizliklerin kökenlerini "açıklayan" sosyal-biyolojik. Bu temalar daha önce başkalarına, örneğin Nazilere de "kuram" olarak hizmet etmişlerdi. Akımın "orjinalitesi" olarak sunulan "bilimsel şüphecilik ve modernlik" ve ulaşılmak istenen hedefler, "seçkinlerin oluşturulması, Avrupa'nın yeniden inşası" da Nazilerin eski "kuramsal dayanakları". Görüldüğü gibi hiç bir şey yeni değil. Ancak "yeni gösterilerek" üzerinde bu kadar durulmasının bir hikmeti olsa gerek. Bunun için hareketi Fransa'da çok küçük bir azınlık olan açık faşist sağ'a indirgemeden, bu kadar basitleştirmeden daha derinlerden incelemek gerekiyor. Zira "Yeni Sağ", burjuvazinin derin bunalımı karşısında artan güçlükleri, iflas ettiği giderek ortaya çıkan ideolojik açıdan, özellikle günümüz Fransa'sında keskinleşen ideolojik mücadelede önemli bir rol ve işlev yüklenmiş bulunmaktadır.

Genel bir bağlam da, Fransa'da faşist harekete bakıldığında açık minik örgütlenmeler kolayca görülebilir. "Front National" (Ulusal Cephe) ya da PEN gibi. Ancak,

Fransa balkı faşizmin insanlık düşmanı niteliğini deneyimi ile biliyor. Mevcut güçler dengesinde otoritelerleşen büyük burjuva iktidarının faşizme yol almasına olanak olmadığı gibi, mevcut faşist örgütlerin etkinleşmesine de olanak bulunmuyor. Bu koşullarda önce faşist düşünceleri reklam etmek ve ilgi çeker hale getirmek gerekiyor. Daha sonra da temel hedefe ulaşmak için karşı çıkmak.

Mekanizmayı anlamak için öncelikle "Yeni Sağ" merkezleri arasında kimlerin olduğunu görmek gerekiyor. "Club d'Horloge"un başkanı Yvan Blot Chirac'ın RPR Partisi'nin Genel Sekreteri A. Devaquet'nin özel kalem müdürü, Başkan Giscard'ın partisinin eski başkanı zehir fabrikası içişleri bakanlarından M. Poniatowski de kulüp üyeleri arasında. GRECE'in arkasında ise, basın milyarderleri Hersant'ın sahibi olduğu "Figaro-Magazine" bulunmaktadır. Büyük tekeli sermayenin ve politik örgütlerin "Yeni Sağ" hareketini destekledikleri inkar edilemeyecek kadar ortada. Buna karşılık, Fransa'da liberalizmin şampiyonluğunu yapan aynı çevrelerin iktidar Giscard'cı sözcüler, bir yandan reklamlarını yaptığı bu görüşlere karşı çıkıyorlar. İrkçı, faşist görüşleri kesinlikle kınıyorlar. Kendi "ayrım-larını", farklılıklarını gültütlü bir şekilde görünen bir tutum. Gerçekten öyle mi? Burada biraz durmak gerek. Başka bir yöne bakarak tabloyu tamamlamak için.

"YENİ FİLOZOFLAR"

"Yeni sağ" gibi, ondan da önce iheri kapipatalist batı ülkelerinde ve özellikle Fransa'da reklamları yapılan bir başka akımı bu noktada hatırlamak gerekiyor. Bu akımın genel adı "Yeni Filozoflar" ya da yeni felsefe akımı. "Yeni İktisatçılar", "Yeni teknokratlar" vs. gibi görünümde de sunulmakta bu akım. Özellikle ideolojileri sistemleştirerek totalitarizmin kaynağının "aşırı"lıklarda olduğunu kanıtlamak. Simetri işte böylece kurulabiliyor. Demokrasi için "aşırılıklara" düşmemek gerek. Çözüm burada denemek isteniyor. "Aşırı"lık denince marksizmin hedef gösterilmemesi olanaksız. Aryen irkin üstünlüğünü kanıtlamak için yola çıkan "Yeni" sağ'a karşı çıkılırken simetri kurularak, marksizme de "aşırı" olduğu için karşı çıkmak gerektiği akillen ortaya konulmuş olacak. Böylece iflas eden burjuva ideolojisi sosyalizm karşısında ayakta tutulmaya çalışılacak. Akıl yürütmede kullanılan motif için Yeni Sağ'ın orjinalitesi de ön plana çıkarılmakta. Yeni sağ, bilimsel olmak iddia-

sında. İrkçı, neo-faşist düşüncelere bilimsel temeller araştırmak çaba ve görüntüsünde. Marksizm de bilimsel olduğunu söylemiyor mu? İşte çağrışım ve yakıştırma hazır. Çözüm "bilimsel olduğunu ileri sürenlerden uzakta durmakta". Çözüm "liberal-lerle, sosyal demokratların birleşmesinde."

Daha cumhurbaşkanı seçilmeden önce Giscard'da politikasını böyle çizmemiş miydi? Giscard'ın politikası köklü değişim isteyen "sol birlik" karşısında "istikrar içinde değişim" değil miydi? Uzun dönemde sosyal demokrasiyi "sol birlik"ten koparmaya yönelik, sınıfsal işbirliğine yeniden çekmeye yönelik uzun vadeli program böyle belirleniyor muydu hedefi?

KOMUNİST PARTİ'YE KARŞI BİR ARAÇ

Görüldüğü gibi "Yeni Sağ" akımın bunca reklam eşliğindeki temel amaç, geleneksel sağ'a, tekeli burjuvazinin iktidarında, ideolojik olarak bir hareket alanı sağlama operasyonundan başka bir şey değil. Yarattılan "Yeni Sağ", mevcut iktidarın totalitarizme "karşıtlığı", ortaya koyması için bir olanak, öte yandan yaygınlaşan bilimsel sosyalist düşünceye ve onun temsil ettiği Komünist Parti'ye karşı da yeni bir araç.

Bu operasyonda sosyal demokrat hareketin de bilinçli ya da bilinçsiz önemli bir yer alması da üzerinde durulması gereken başka bir konu. F. Sosyalist Partisi yayınlarında baş hedef olarak "Yeni Sağ"ı seçmiş. Böylece neo-faşist harekete karşı etkin mücadele verildiği ileri sürülüyor. Üstelik bu yeni faşist hareketle klasik sağ'ın birleştrimesi gerekliliğini vurgulamaya özel özen gösterilerek. Böylece gerçek sorunların dikkatlerden kaçırılmasında önemli bir işlev görmüş oluyor. "Aşırı faşist bir tehlikenin" böylece şifirilmesi, iktidar tabanını genişletmek isteyen büyük burjuvazinin bunalımın emekçilerin sırtına yeni yükler bindirilecek geçiştirilmesi ve yaratılabilecek bir toplumsal panik ile sosyal demokrat Sosyalist Partinin "liberal" büyük burjuvazinin politikasına ortak ya da yandaş yapılmasının ortamını da hazırlıyor. Sosyalist Partinin Komünist Parti'yi "sekte" tutumundan kurtulması için gerçekçe diye gösterdiği "tehlile", büyük burjuvazinin emeğine yağ sürüyor. Sonuçta büyük burjuvazinin yeni ideolojik saldırısına karşı kitlelere yanlış hedefler gösteriliyor.

Görüldüğü gibi "Yeni Sağ" büyük burjuvazinin ideolojik karşı saldırısında, köklü değişimler beklenen emekçi ktielerin gerçek özlerelemlerinden vazgeçmelerinin sağlanmasında önemli bir işlev görmesi beklenen bir araçtan başka bir şey değildir. Bir bütün olarak ele alındığında üzerinde ciddiye durulması ve maskenin altındaki gerçek yüzün ortaya konulması gerekmektedir.

İlk atom bombasının Hiroşima'ya atılmasından bu yana 34 yıl geçti. Her yıl bombanın atıldığı gün, ölen yüzbinleri anmak için toplantılar düzenleniyor. Bu anma günleri aynı zamanda yüzbinlerin barış için özlerelemlerini ve barış için mücadele gerekliliğini ifade günleri oluyor.

Kızılı, gerçek barış insanlığın özlemi. Barış kazanmanın ilk koşulu olarak barış için mücadele etmek gerekiyor; mücadelede hedefi barışın düşmanlarını görmek, göstermek gerekiyor.

Bugün Hiroşima'ya ölüm getiren bomba, savaşı sona erdirmek için gerçekten gerekliliydi sorusu soruluyor. Eğer barış yalnızca savaşızsızlık dönemi olarak görülmüyorsa, bu soruyu sormak gerekiyor. Savaşa son vermenin barış olmadığını göstermek için. Çünkü Hiroşima'ya atılan bomba, savaşa son vermekten çok daha başka amaçları da taşıyordu.

Hiroşima'nın yıldönümünde

Hiroşima'ya atılan ölüm bombasının gerçek amacının emperyalizmin patronunun ABD olduğunu göstermek olduğu bugün açığa çıkmış durumda. II. Dünya Savaşı sonunda bir atom bombası ile iki "kuş" vurmaya hesaplıyordu. Ölen yüzbinlerin bu anlamda kuştan farkı yoktu emperyalizm için. Hedef, emperyalist paylaşılma parsayı ABD'nin toplaması ve oluşan sosyalist sisteme gözdağı verilmesi, emperyalizmin etki alanının genişletilmesi, toplumsal kurtuluş için mücadele edenlerin sindirilmesinden başka birşey değildi.

Emperyalizm için barış ancak bir savaşızsızlık halidir. Bu nedenle Hiroşima'ya atılan bomba, emperyalizmin ulusların kendi geleceğini belirleme hakkına karşı en büyük şantajıydı. Şantajın blöf olmadığını göstergesi de Hiroşima'da, Nagazaki'de ölen yüzbinlerdi.

Günümüzde emperyalizm böyle araçları şantaj için açıkça kullanmıyor. Sosyalist ülkelerin, kapitalist ülkelerin emekçilerinin varlığı ve mücadelesi buna olanak tanımıyor. Ancak emperyalizm de amaçlarından vazgeçmiş değil. Yeni biçimler deniyor. Emperyalizme karşı mücadele eden uluslara karşı, zaman zaman Ortadoğu'ya müdahale tehdidinde olduğu gibi güç kullanmaktan söz etmekle birlikte, başka bir yöntem bulmak zorunda. Yeni yöntemlerle, ülkelerin iç işlerine karışabilen ideolojik kılıfını ve gerekçesini hazırlamak gerekiyor.

İşte ABD'nin Afganistan'da yürüttüğü saldırıyı bu bağlamın dışında düşünmek olanaksız. ABD Dışişleri Bakanlığı, bildirisinde, ABD'nin İran olaylarına karışmadığını, Sovyetler Birliği'nin de Afganistan'a karışmaması gerektiğini söylüyor. "Müdahaleye" karşı görünen bildirinin gerçek amacı ise, Afganistan'daki emperyalist müdahaleyi saklamak. Gerktiğinde ise açık müdahaleler için zemin hazırlamak. Emperyalizm, barış tehdide devam ediyor. Ama artık emperyalizmin amaçları için yeni Hiroşima'lar yaratması kolay değil. Sosyalistler, tüm ilerçiler, barış ve demokrasi güçleri emperyalizme olanak tanımayacaklar.

• nail serikoğlu

Spor: Toplumsal yaşamın vazgeçilmez bir ögesi

Kamuyunun ilgisinin spor da yoğunlaştığı belli dönemler vardır. 1979 yılının Temmuz ayı da böyle bir dönem başlangıcı idi. 1980 Moskova Olimpiyat Oyunları'nın giderek yakınlaşması, Olimpiyat hazırlık yarışmalarının 1979 yılı doldurması Moskova'da doruğa ulaşacak olan ilginin yükselme nedeni idi.

Sovyetler Birliği'nde Temmuz ayının başlarında başlayan geleneksel Spartakiad Oyunları küçük bir olimpiyat niteliğinde idi ve seneye yapılacak büyük organizasyon için aynı zamanda bir deneme görevini üstleniyordu. Sovyetler daha şimdiden tamamlanmış olimpiyat tesislerinde başarılı bir sınav verdiler.

Spartakiad Oyunlarının sosyalist ülkelerin spor yaşamında

büyük bir önemi vardır. Spartakiad'lar özgürlük için savaşan köle önderi Spartaküs'ün anısını yaşatan ve günümüzde olimpiyatların özünü yaygınlaştırmayı amaçlayan spor etkinlikleridir. İlk spartakiad 19. yy'ın sonlarında Çekoslovakya'da yapılmış ve giderek yaygınlaşmıştır.

Temmuz ayında ilk defa uluslararası boyutta Moskova'da yapılan 7. Spartakiad Oyunları tabanda elemeler ile başlayan dört yıl süren bir dizi yarışmanın finalidir. Dört yıl boyunca yaklaşık 20 milyon kişi bu yarışmalara katılarak finalde kendi cumhuriyetini temsil etmek için mücadele eder. Bu seneki Spartakiad oyunları birçok yeni yeteneğin ortaya çıkmasına neden olurken uluslararası spor alanında da zevkli, çe-

kişmeli ve birçok rekorlarla noktalanmış küçük bir olimpiyat niteliğinde oldu.

ULUSLARARASI YARIŞMALAR YA DA KAPİTALİZMİN ÇÖKMESİ

Temmuz ayında Spartakiad oyunları ile başlayan spor heyecanı Ağustos başında Torino'da yapılan Avrupa Atletizm Kupası Finali ile yeni bir boyuta ulaşıyordu. Bu ayın sonunda Montreal'de yapılacak Atletizm Dünya Kupası'nda yarışacak 2 Avrupa ülkesinin seçildiği bu yarışmaların sonucu 1976 Montreal Oyunları sonrası başlatılan bir kampanyanın tekrar ortaya çıkarılmasına neden oluyordu. Sovyetler Birliği

ve Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin hem kadınlarda hem de erkeklerde Avrupa'yı temsil hakkını alması kapitalist ülkeleri çok kızdırdı. Olimpiyat öncesi sosyalist ülkelerin bu tür başarıları, uluslararası yarışmaların ve olimpiyat oyunlarının eski espirisinin yitirildiği görüşünün tekrar ortaya atılmasına neden oldu. Bu görüşe göre Baron Pierre de Coubertin'in "kazanmak değil, katılmak önemlidir" düşüncesi günümüzde iflas etmiştir, çünkü artık günümüzde uluslararası yarışmalarda birincilikler Sovyetler, Demokratik Almanlar ve Amerikalılar tarafından paylaşılmakta, diğer katılan ülkeler bu birincilikleri göstermekten piyonlar durumuna düşmektedirler!

Bu görüşü savunuların yanında kapitalistler ve sosyalist sisteme küfredenler kendilerine görev edinen maocular gelmektedir.

Maoculara göre sosyalist ülkelerin uluslararası yarışmalarda önde gelmeleri sistemin bir başarısı değil, yapay yolla geliştirilmiş biyotik insanların başarısıdır.

Bu çıkışın amacı açıktır. Kapitalizm uluslararası alanda eski itibarını yitirmiştir. Bu durum net bir şekilde ortaya serildiği uluslararası spor karşılaşmalarının eski önemini kaybetmesi kapitalizmin gerilemesinin göstergelerinden birini gözlerden saklayacaktır. Maocular bu görüşün savunuculuğunu yaparak emperyalistlere olan borçlarını ödemek istemektedirler. Ancak bu zavalılar güneçtikçe kokuşmakta olan kapitalizmin içinde bulunduğu durumun uluslararası spor alanından çekilerek gizlenemeyecek boyutlara ulaştığını görmekten acizdirler. Sosyalist ülkelerin uluslararası spor alanındaki başarılarının sisteme başarısı olduğunu çarpıtmaya çalışmaktadırlar.

Uluslararası yarışmaların eski önemini yitirdiği görüşünün ardında 'sporun siyaset ve ide-

oloji dışı' olduğu düşüncesi yatmaktadır. Bu düşünce bugüne değin burjuvazinin kitleleri spor yolu ile uyutmasına yardımcı olmuştur. Ancak sosyalist ülkelerin spordaki başarılarının riaslatı değil, sistemin oturmuşluğunun spordaki başarılması olduğu gerçeği sporun siyaset ve ideoloji dışı değil aktüel sosyo-ekonomik yapının bir göstergesi olduğunu vurgulamıştır.

Spor, sosyalist ülkelerde yaşamın ayrılmaz bir parçası halindedir. Gelişmiş insan kişiliğinin oluşması, yalnızca dşünsel gelişimi değil, bedensel gelişimi de gerektirmektedir. Bu nedenle spor, sosyalist ülkelerde herkesin uğraşı olmakta ve yaşamın vazgeçilmez gereksinimi olarak sağlık ve yaşam sevincini kökleştirmeye yönelmiş üstün bir işlev taşımaktadır. Kapitalistlerin ve onların yarıdakçılarının girişimlerindeki amaç toplumsal olgu haline gelen sporun ürünlerinin uluslararası yarışmalarda sergilenmesini engellemek ve kısıtlamaktır.

SPOR BARIŞI İÇİNDE BİR ARADA YAŞAMANIN ARACIDIR

Kapitalistlerin ve maocuların uluslararası spor olgusuna karşı çıkmalarındaki bir diğer amaç da, spor olgusunun taşıdığı önemli bir işlevdir. Spor hangi toplumsal sistem, hangi ulus ve ırktan olursa olsun ayrılmaz yapılmadan insanları bir araya getiren, halklar ve ülkeler arasında barış ve dostluk duygularının oluşarak gelişmesine katkıda bulunan ve barış içinde birarada yaşama politikasına daha elverişli koşulları yaratan uluslararası bir olgudur.

Halkların sosyal, kültürel ve insancıl alanlarda yakınlaşmasını sağlayan ve de halklar arasında

düşüncesinin güçlenmesine katkıda bulunan spor olgusunun uluslararası alandaki politik önemini hiçbir artıynetli girişim ortadan kaldıramayacaktır.

Gerçekler saklanamaz!

Seçim dönemine girilmesiyle birlikte TRT haberlerinin izlenmesi daha da "ilginç" bir hale geldi. Çağımızda demokrasi-nin gereği olan kitlelerin özlüm ve taleplerini örgütlü olarak kitle iletişim araçlarına ulaştırma, toplumsal, politik, kültürel olaylardan tılgılanma haklarının, kısaca "aydınlanma" ve "aydınlatma" hakkının mevcut olmadığı, TRT'nin böyle bir işlevi yerine getirmediği açıkça sergilenmektedir. Üstelik bu sergileme biçimsel demokrasi adına, o güne kadar, haberlerde yer almayan politik partilerin bu arada işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi TİP'in haberlerine de görünüşte yer vermeye başladığı bir dönemde daha bir belirginleşmekte.

Seçimle birlikte haber programlarında siyasal parti denemeleri seçim haberleri adı altında ayrı olarak vermeye başlandı. İşte TRT haberlerinin gerçek yüzü de böylece saklanamayacak

bir biçimde ortaya çıktı. O zamana kadar normal haber programlarının içine yerleşen burjuva partilerinin haberleri ayrıncı olarak geriyeye kalan manzara çok çarpıcı. Haber diye sunulanlar eğer bir bayram ya da kutlama günü de yoksa neredeyse yalnızca trafik kazaları, spor olayları. Adeta TRT haberleri modern tellal işlevi görmekte. Toplumsal sorunlardan hiç söz edilmiyor. Bu sorunlara çözüm önerileri, görüşler getirenler olarak tanınıyor. Bütün bunlara ek olarak seçim dönemi bahane edilerek "propaganda" yapılmasına engel olunması gerekçesiyle demokratik kitle örgütlerinin haberlerine uygulanan fiili sansür daha da etkinleşmekte. İşte demokratik, yansızlık, halkın politik tercihlerini serbestçe belirlemesi adına oynanan oyun; kitlelerin habersiz bırakılmaları böylece gerçekleşmekte. Radyo ve TV'de siyasal partilere tanınan 90 ve 45 saniyelik süreyle oyunun kuralı ola-

rak katlanmak burjuvazi için çok fazla bir sorun olmuyor.

Seçim yasalarında yapılan son değişikliklerle afişlemenin yasaklanması hatırlanırnsa tablo bütünüyle gözler önüne serilmektedir. Üstelik, bildiri dağıtım da sıkı yönetim ve emniyet güçlerince fiilen engellenmekte olduğundan

seçimlere gidildiğinde toplumsal etkinliklerden kitlelerin haberalma hakkının çok büyük ölçüde sermayeye dayalı basın kontrolüne bırakılmak istendiği anlaşılıyor. İşte burjuvazi için demokratik seçimlerden anlaşılın bu.

AP ve diğer gerici partilerin son

günlerde ağırlık kazanan TRT'ye saldırıları ise bu oyunu gözlerden saklama çabasının başka bir şey değil. Ancak, sosyalistler, bağında yaşadıkları kitlelere ulaşmayı böyle bir ortamda da bulacaklardır, buluyorlar da.

Üçüncü Enternasyonalin kısa tarihi

Alexander Sobolev

Dünya işçi sınıfı hareketinin en güçlü atılım dönemlerinden birinin ürünü ve aynı zamanda örgütleycisi olan Üçüncü Enternasyonalin çalışmalarıyla bugünün sorunlarına da ışık tutan büyük bir ideolojik miras bırakmıştır.

A.I.Sobolev başkanlığındaki geniş bir bilim emekçileri grubu tarafından V. Ulbricht, D. İbaruri, J. Duclos, G. Cagniot, P. Dutt ve B. Bonomarev gibi önde gelen parti yöneticilerinin katkıları da alınarak hazırlanan ÜÇÜNCÜ ENTERNASYONAL'IN KISA TARİHİ bu mirası özetlemektedir. Kitabın en önemli özelliği, Lenin'in

Üçüncü Enternasyonal'i kurulmasındaki ve en önemli kararlarının oluşturulmasındaki yerini ve enternasyonalin marksist-leninist teorinin yaratıcı gelişmesi, dünya devrimci mücadele deneylerinin genelleştirilmesi ve uluslararası bilimsel sosyalist hareketin politika, strateji ve taktiklerinin hazırlanmasında oynadığı önemli rolü büyük bir açıklıkla anlatmıştır.

Bu kitap Üçüncü Enternasyonal'in faaliyetinde bulunduğu yılları ve bu yıllarda işçi sınıfı mücadelesi açısından ön plana çıkan sorunları inceleyen bilimsel sosyalist hareketin birçok temel ilkesini de ortaya koymaktadır.

Şili

işçi sınıfının uzun soluklu savaşı

* Başlangıcından Günümüze Şili İşçi Sınıfının Mücadelesi, İvan Ljubetic, Bilim Yayınları, İSTANBUL, Haziran/1979 I. Baskı.

Ivan Ljubetic'in iki bölümden oluşan kitabı "Başlangıçtan Günümüze Şili İşçi Sınıfının Mücadelesi" adını taşıyor. Kitabın birinci bölümünde Şili işçi sınıfının başlangıcından Pinochet darbesi dönemine kadar tarihi özet olarak dile getirilirken, daha ağırlıklı olan ikinci bölümde, işçi sınıfının faşist diktatörlüğe karşı sürdürdüğü yılmaz mücadele ayrıntılı bir biçimde anlatılıyor.

Bilim Yayınları tarafından çıkarılan "Başlangıçtan Günümüze Şili İşçi Sınıfının Mücadelesi", 19. yüzyılın başlarından bu yana Şili'deki işçi sınıfı hareketinin özet bir incelemesi niteliğini taşıyor. "İşçi hareketinin başlangıcından 1973 darbesine kadar olan gelişmeler" başlığı altında toplanan birinci bölümde, genel çizgileriyle Şili işçi sınıfı hareketinin tarihi ve 1973'e kadar verilen şanlı bir mücadele sonunda elde ettiği kazanımlar anlatılıyor. Yazar İvan Ljubetic Şili'de işçi sınıfının ortaya çıkmasından önceki durum için şunları söylüyor:

"1820'lerde Şili toplumu başlıca iki sınıftan oluşuyordu: büyük toprak sahipleri aristokrasi ve pratikte köle olan tarım işçileri. Şehirlerdeki toplumsal gruplar sadece ülke halkının % 10'unu oluşturdularından fazla bir öneme sahip değillerdi. Bunlar burjuvazinin ilk temsilcileri olan bazı küçük işletmeciler (özellikle satıcılar), orta tabaka ve işçi sınıfıydı. (Bunların kökeni şehirlere taşınmış orada çeşitli işler yapan tarım işçileriydi)." (s.11)

Yazar, 1920'lerden sonra meydana gelen ekonomik değişikliklerin toplumsal yapıyı da karmaşık hale getirdiğini ve eski sınıflara burjuvazi, küçük burjuvazi, orta tabakalar ve işçi sınıfının eklendiğini belirtiyor.

Ivan Ljubetic, Şili işçi sınıfı önderi Recabarren'in ömür boyu süren mücadelesini ve Şili işçi sınıfının politik hareketinin ortaya çıkışını anlatıyor. Şili işçi sınıfının kendisi için bir sınıf haline dönüşmesinde büyük katkıları olan Luis Emilio Recabarren (1876-1924) sadece Şili işçi sınıfının değil, aynı zamanda birçok Güney Amerika ülkelerinde işçi sınıfının hizmetinde olmuştur. 1918'de Arjantin Komünist Partisi'nin kurucuları arasında yer alan Recabarren, ölünc

ceye kadar Şili işçi sınıfının politik hareketinin kurulması ve gelişmesi için çalışmıştır. Yazar, Şili Komünist Partisi'nin ortaya çıkışını şöyle anlatıyor:

"Recabarren işçilerin bir siyasal partiye sahip olmasının gerektiğinin bilincindeydi. Önce Demokratik Partiyi bir Sosyalist Parti'ye dönüştürmeye çalıştı. Bu çabaların başarılı olamayacağını anladığı zaman, yeni bir parti kurmak için önlemler aldı. Böylece 4 Haziran 1912'de Iquique de Partido Obrero Socialista (POS-Sosyalist İşçi Partisi) kuruldu. (...) POS, büyük politik önemini gösterdiği 10 yıl boyunca varlığını sürdürdü. Bu önemini sayesinde Birinci Dünya Savaşı'nı emperyalist savaş olarak mahkum etti ve 1917'de Ekim Devrimi'ni selamladı.

2 Ocak 1922'de, aynı Partido Comunista de Chile, PC (Şili Komünist Partisi)'nin I. Kongresi olan, POS'un IV. ve son kongresi yapıldı... Üçüncü Enternasyonal'e bağlanan Şili Komünist Partisi'nin kuruluşu, proletaryanın öncü müfrezesinin doğuş saati ve Şili sınıf mücadelesi tarihinin yeni bir aşamasının başlangıcı idi." (s. 23-24)

Kitapta, Şili Komünist Partisi'nin ve Şili'deki ilerici sendikal hareketin uzun soluklu mücadelesi anlatılıyor, 1970'de Halk Birliği hükümetinin kuruluşuna kadar olan gelişmeler üzerinde duruluyor. "İşçi Sınıfı: Antifaşist direnişin çekirdeği ve motoru" başlıklı ikinci bölüm ise, 1973'teki faşist darbeden sonra Şili işçi sınıfının Pinochet cuntasına karşı halen sürdürmekte olduğu mücadele anlatılıyor. Birçok olaylardan söz ederek faşist cuntanın katliamlarını, işkencelerini, baskılarını sergileyen yazar, kitabı şöyle bitiriyor:

"Allende yaşıyor ve mücadeleyi sürdürüyor. O, işçilerin, kaçıran yakınlarının, sürgündeki Şillilerin her eyleminde yaşamaktadır. Mücadelelerde yaşamını sürdürüyor ve halkın düşmana karşı kazandığı zaferde yer alıyor. Allende ölümüne kadar işçilerle sadıktı. Ve onlar O'nun mirasını sadakatla koruyorlar. Faşist diktatörlüğün güç koşulları altında, onlara Companero Presidente'nin Halk Hükümetinin savunması için mücadelede şehit düşmeden önce bıraktığı görevi yerine getiriyorlar: "Bilmelisiniz ki, er ya da geç, çok yakında, yeniden üzerlerine gelecek insanın daha iyi bir toplum için yürüyeceği geniş caddeler açılacak."

Çağdaş Bulgar romanı üzerine görüşler

Sofya'da, Haftalık Edebiyat Cephesi gazetesinin yöneticilerinden başyazar Prof. Efrem Karanfilov ve çalışma arkadaşları (kuram ve eleştiri bölümü sorumlusu) Nataşa Manovova, (Uluslararası edebiyat sorumlusu) Margarita Mitovska ile Bulgar romanının özellikleri üzerine konuştum. Söyleşinin çevirilenliğini Doçent Dr. İbrahim Tatarlı yaptı.

Türkçe'ye çevrilen Bulgar romanelerinin yapıtlarından okuduklarımızda çocukluk, ilk gençlik yıllarına dayanan birikimlerin ağır bastığını düşündürecek izlenimler bırakmıştı.

Doğru bir gözlem miydi bu? Bunu sordum önce.

— Doğrudur ama elbette kesin bir genelleme yapılamaz... diye yanıtladı konuşmacılar. Daha çok eski ve orta kuşak yazarlarımız "otobiyografi" diyebileceğimiz roman türünün örneklerini vermişlerdir. Bu türün en genç temsilcilerinden Bogomil Raynov, ilk romanını Tütün İnsanı'nda babasını tipleştirme çalışmıştır. Açıklamak gerekir ki, gelecekte anlamda düzyazı kurallarını tanımayan Raynov. Özellikle ikinci yapıtı Santakrus Yolunda bu özelliği tam somutlanmış, belirginleşmiştir.

Tek romanı, "Herkes ve Hiçkimse" ile dikkati çeken orta kuşağın verimli öykücülerinden Radişof, son yıllarda "Gece Beyaz Atlarla" adlı romanı ile büyük etki gücü kazanan Pavel Veşinov sözcüğün tam anlamı ile özgündürler.

Araya girdim.

— Hangi anlamda özgündürler? İşledikleri konulardan mı alıyorlar özgünlüklerini. Yapısal açıdan yeni dönüşümlere mi ön olmuşturlardı?

— Birincil olarak dilleri, diyor konuşmacılardan Nataşa Manovova.

Önce Raynov üzerinde duracağım. Raynov'u bir deneme sayabiliriz. Monolog diyalogtan daha çok görülür onda. Diyelim ki Daskalof'taki uzun betimlemelere rastlayamazsınız. Daha çok duyumsamalara başvurmakta. Ve en önemli yönü, belki de yeniliği çağdaş Bulgar düzyazısında şilrsel geleneği yeniden kurma çabası ön plana çıkmıştır. Çağdaş duyarlıklara bağlı bir şilrselliklerdir. Değişen, değişmekte olan düzyazının bu özelliğini Haytov da, İvayla Petrov'da da görebiliriz.

İster istemez Yaşar Kemal'i düşünüyorum.

Yaşar Kemal, büyük düzeyde tipleştirme başarısı gösterdiği kişilerini bile çağdaş bir halk ozanının duyarlılığını simgeleyen sözcüklerle yattığı için özgündür. Dilin özündeki güzellikle bütünleşmiştir çünkü. Abbas Sayar da öyle. Yaşar Kemal güneyden, Abbas Sayar yayladan ses veriyor. Çağdaş Bulgar romancılarının yarattıkları söylenen bu dil değişimi bileşimini nereden alıyor. Eski-yeni hangi olanaklardan kaynaklanıyorlar?

— Geçmişte de düzyazımızda şilrsel çizgi vardı, di-

Şekran Kurdekul

Eski bir toplum savaşçısının, altmışa yakın öyküde ülkesinin değişik insan kişiliklerinin görünen görünmeyen yanlarını işlemeye çalışan bir yazarın sairce duyarlığı değil bu.

İnsan önce bireydir. Karşılıklı etkiler içinde değişen yönleri nedir bu bireylerin? Ne ölçüde yeni uygarlığın nitelikleri özümsemiştir kişiliklerinde?

Eleştirmen arkadaş Nataşa'ya yansıtıyorum bu düşüncelerimi.

— Öğrenebilmek için iki ülkeden de daha çok yaptım.

— Ama bana öyle geliyor ki, çevirmenler genellikle kolay ve bir çırpıda çıkacak öyküleri, romanları alıyorlar tezgahlarına diyor.

— Prof. Karanfilov doğru durmuş... diye yanıtıyor beni.

Bir öğrenmek istediğim de yeni toplumun hızla gelişmiş ve gelişmekte olan endüstri kesimini simgeleyen insanların ne ölçüde romana yansıtıyor.

Soruyorum. — Bulgar edebiyatında kırsal kesim daha ağır basar diyor arkadaşlar. Çünkü biz 9 Eylül'den önce tam arlamıyla tarım toplumuyduk. Ama değişen koşullar romana da yansıyor gitgide. Çağdaş Bulgar edebiyatında artık işçi sorunlarını işleyen güçlü bir edebiyat çizgisi vardır. Bu yöndeki değerli yapıtlardan biri, yetenekli orta kuşak yazarlarından Vasil Popov, Düstük'te, Devna kentinin endüstrileşmesi aşamasını yansıtan mühendisleri ve işçileri sergiler. Aynı romancının kente göç sorunlarını işleyen Kökler adlı yapıtını da anabiliriz. Yeni işçi tipleriyle dikkati çeken Genco Stoyev'in özellikle Kırlangıçlar Gibi adlı yapıtını anabiliriz.

Bu arada kimi belgeselleri de unutmamak gerekir. Kosta Strançef'in Spaş Doçef adlı bir işçinin yaşam öyküsünü yansıtan romanı ve en genç kuşaktan Viladimir Zaref'in başlıca kahramanları işçilerden oluşan Tuna Öyküleri, eski kuşağın Türkiye'nin tanıdığı değerlerinden Kamen Kalçef'in Dokumacılar Ailesi romanı. Andre Glaşki'nin Vedravo Köyü içlüsü sorunuza yanıtlayacak yapıtlar arasındadır.

Meslektaşım Doçent Dr. İbrahim Tatarlı'nın özverisiyle gerçekleştirilmeye olanağı bulunduğu konuşmadan ötürü Prof. Karanfilov ve arkadaşlarına teşekkür ederek yazıyı Sovyet edebiyat uzmanı olduğumu öğrendiğim Margarita Mitovska'nın sözleriyle bitirmek istiyorum:

— Dünyamızı daha daha güçleştirmek isteyenlerin çabalarını selamlıyorum.

yor konuşmacılar. Adlarını andığımız romancılar olsa olsa eski İhrizmin öğelerinden yararlanmaktadırlar. Onlar aynı zamanda geleceğin dilini de yaratma başarısı göstermişlerdir. Bu yargıları doğrulayan en azından Yordan Yavkov'un yapıtlarıdır.

Nerdeyse, kırk yıldır yeni bir düzenin ekonomik ve toplumsal koşullarının değiştirici yönlendirici sonuçlarını yansıyan Bulgaristan halkı kırsal bölgelerde olsun, kentlerde olsun eğitim görenlerin sayısı ve niteliği başdöndürücü bir düzeye ulaşmış. Demek ki, yeni okumuşlar, yeni aydın tipleri somutlanmış toplumdur. Yöneticiler, doktorlar, mühendisler, yazarlar, çevirmenler. Kadını erkeği ile bizim birini-ikisini, beşini-onunu tanıdıklarımız Svetla'lar, İvoya'lar, Emilia'lar, Luba Markova'lar, Milen'ler, Spozov'lar, Spazova'lar... Bu yeni okumuşlar kuşağı tarihinin bu aşamasında hangi bireysel özelliklerini insanlardı? Romanlara nasıl yansıyor onların kişilikleri?

— Kahramanlar sorunu, diyor Nataşa Manovova, çağdaş edebiyatımızın temel sorunudur. Çağdaşlaşan toplumumuzun aydın tiplerini yeni romanın başlıca kişilikleri arasında gördüğümüzü söyleyebiliriz. Örneğin, az önce adını andığımız Pavel Veşinov'un "Gece Atlarla" adlı romanında 60 yaşlarında bir hekimin yaşamı öykülenir. Bu hekim geçmişte, yani 9 Eylül'den önceki toplum koşullarında ve şimdi yaşamaktadır. Andre Glaşki'nin yapıtlarında da örneğin Merdivenli Ev'de yeni allenin tüm bireylerinin sergilenişine tanık oluyoruz. Bence, bir dönem önceki roman verimlerimizde eski komünist tipler biraz da romantik çizgilerle verildi. Şimdi çağdaş bilim işçilerini, buldukları en gerçek yaşam koşulları içinde sergilenirken görüyoruz.

Dileu Fuçieyef Lada Galina, Atanas Nakovski, Gerço Atanasov, daha genç kuşaklardan Vladimir Zaref, Georgi Maykovski son on yılı simgeleyen yapıtlarında çağdaş tipleri işliyorlar.

Verilen yanıt bir edebiyat konuşması için yeterlidir.

Ama benim aradığım Nataşa'nın adlarını andığı roman-daki tipler.

Geçmiş dönemin özgün kişileri kendilerini belirleyen özellikleriyle geçiyorlar mı öykülere, romanlara? Görevlerin zorunlu illüklerinden sonra, kendilerini yaşamlarına dönen insanlar hangi temel özellikleriyle vurgulanıyorlar?

"Milliyetçi Cephe" dönemi devlet dairelerinin faşistlerle alabildiğine doldurulduğu bir dönem oldu. Bugün de CHP ağırlıklı hükümetin iktidarda olmasına karşın işgale son verilebilmiş değil. Cumhuriyet Halk Partisi'nin uzlaşmacı siyaseti nedeniyle bugün hâlâ çeşitli devlet dairelerinden faşistlerin ayıklanması bir yana, faşistlerin etkinliği artarak sürüyor.

Bu tür yerlerden bir tanesi de Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığıdır.

Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı ikibini aşkın personeliyle faşist odağın hizmetine sunulmuş durumdadır.

Toprak Tarım Reformu Müsteşarlığı'nın yapısını incelemek, bu kurumun örgütleniş biçimini, faşist odağa en iyi "hizmet" sunabilmek için düzenlendiğini gösterebilecek ipuçlarını vermeye yeterlidir. Müsteşarlığın halen Türkiye'de 5 Bölge başkanlığı ve 9 araştırma ve eğitim merkezi vardır. Müsteşarlık böylelikle 14 ilde örgütlenmiş durumdadır. Milliyetçi Hareket Partisi'nin 16 milletvekilinden 13 tanesi de, müsteşarlığın örgütlü olduğu illerdedir. MHP, Toprak Tarım Müsteşarlığı'nın örgütlü olduğu yerlerden yalnızca İstanbul, İzmir ve Urfa'da milletvekiline sahip değildir. Müsteşarlığın örgütleniş biçimiyle MHP milletvekillerinin seçtikleri illerin coğrafyası tam bir çakışmayı ortaya çıkarmaktadır ve bunu "raslantı" ile açıklamanın da olanağı yoktur.

Öte yandan, örgütlenmenin olduğu 14 il dışında "kaçakçılığın önlenmesi" gerekçesiyle tüm deniz ve kara hudutu iller de Müsteşarlığın çalışma kapsamına içine sokulmuş bulunmaktadır.

Müsteşarlığın önemli mali olanakları vardır. Ve bu olanakların kimlerin yararına kullanıldığını anlamak için 1977 seçimlerinde Müsteşarlık tarafından kiralanarak araçlara ödenen miktara göz atmak yeterlidir. Her ne hikmetse tam da 1977 seçimlerinin yapıldığı aylarda Müsteşarlık hesabına özel araç kiralama hızla artmış ve bu araçlara ödenen para diğer aylara oranla milyonu aşan miktarlara ulaşmıştır. Bu gerçek ortadayken, Müsteşarlığın kendi araçlarının kimler tarafından kullanıldığı sorusunu sormak bile gereksiz olmaktadır; yanıt bellidir.

Müsteşarlığın büyük çoğunluğu Türkiye Ziraat Donatım Kurumu'ndan alınmış olan ve Urfa'da kullanılmaz durumda bekletilen makina varlığı vardır. Bu makina varlığının değeri 348 milyon liraya ulaşmaktadır. Bunların bazı parçalarının çalındığı, değiştirildiği bilinmektedir. "Görev"ini yapan Müsteşarlık tarafından bu makinalar çürümeye terk edilmiş durumdadır.

1979 yılında Yüksek Denetleme Kurulu'nun iki kez Müsteşarlığın fon hesaplarını incelemek için girişimlerde bulunduğu, ikisinde de müsteşar vekili tarafından "Bakan Bey denetlemenize müsaade etmiyorlar" denerek denetime izin verilmediği bir sır değildir. Müsteşarlık ancak bugünlerde Yüksek Denetleme Kurumu tarafından denetlenebilmektedir.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin iktidarda olduğu bir dönemde, Müsteşarlığın tüm önemli kadroları MHP'lilerin elindedir ve terfi ettirilenler de yalnızca bunlardır. Terfi ettirilen Müsteşarlık yöneticilerinin büyük bir çoğunluğunun seçimlerde MHP'den aday olması gerçeğini CHP yöneticilerinin hangi "raslantı"larla açıklayacakları bilinemez. Ama yöneticilere, terfi durumlarına ve aday oldukları siyasi partiyeye bir göz atınca şöyle bir tablo çıkmaktadır karşımıza:

Müsteşar'ın özel kalem müdürü Nuri Karakuş ise 1977 yılında Malatya'dan MHP milletvekili adayı olmuş, daha sonra Müsteşarlık'tan ayrılarak Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nda özel kalem müdürlüğü görevine getirilmiştir.

Ortaya çıkan tablo son derece açık ve yalındır. Ama bu kadarla da kalmamaktadır. Kadro bakımından taltif edilmek için de Ülkü Ocağı'na kayıtlı olmak ya da MHP yandaşı olmak gereklidir. Bu nitelikte olanların çoğu taltif edilmek bir yana, daireye gelmeden maaş, yan ödeme ve yüzde 20 maaş zammını hiç bir kesintiye uğramadan almaktadırlar. Müktesep kadrosunun ötesinde kadro ve makama sahip olanlara göz atılınca da ortaya şöyle bir tablo çıkmaktadır:

Adı Soyadı	Pozisyonu	Aldığı Kadro	Müktesep Kadrosu	Niteliği
Güngör Eraslan	Müsteşar Yrd.	1	5/2	1977 MHP Niğde Adayı
Azmi Demiral	Daire Bşk.	2	5/2	1977 MHP G.Antep Adayı
Ebu Müslim Kocadağ	Uzman	3	5/2	1977 MHP Konya Adayı
Kaya Güngör				
Aykent	Genel Müdür. Yrd.	2	5/2	1977 MHP Konya Adayı
Hüsnü Poyraz	Genel Müdür	1	3/1	1977 MHP G.Antep Adayı
Ahmet Avcı	Daire Başkanı	2	5/1	1977 MHP Urfa Adayı

CHP iktidarında faşist işgal

MHP yandaşı olmayan kadrolar ise müktesep haklarını alabilmek için yıllardır beklemektedirler. MHP yandaşı olmayanları göreve getirmemek ve idari kadrolara MHP yandaşlarını oturtabilmek için hizmet süresi yetmeyen "güvenilir" kişiler, 3-4 yıllık hatta bir yıllık olmalarına karşın vekaleten göreve getirilmektedirler. Örneğin Ali Kömürçü adını taşıyan şahıs, Genel Müdür Yardımcılığını iki yıl vekaleten yürütmüş, hizmet yılı dolunca asaleti tasdik edilmiştir. Daire Başkanlığı görevine, sözleşmeli uzman olan Kazım Kara, Daire Başkan Yardımcılığına ise gene sözleşmeli uzman olan Nafiz İmamoğlu bakmaktadır. Öte yandan henüz mezun olalı bir yıl olan mühendis Zeki Kara ise Daire Başkan Yardımcılığı ile görevlendirilmiştir. Müsteşarlık yöneticileri CHP iktidarında bu kadar pervasızdırlar.

Ülkü-Bir'in eski Genel Başkanı Orhan Düzgüneş de Müsteşarlık'ta yuvalananlar arasındadır. Ülkü-Bir'in eski başkanı bir yandan Müsteşarlık'ta danışmanlık yapmakta, diğer yandan da Ziraat Fakültesi'nde öğretim üyeliğini sürdürmektedir. Türkiye'nin Başbakan Yardımcılığı döneminde danışmanlığını yapanlar da Müsteşarlık'ta çalışmaktadırlar. Muzaffer Özdağ'ın kardeşi ve Ülkü Ocakları üyelerinin avukatı olan Müccer Özdağ da son günlere kadar Toprak Tarım Re-

formu Müsteşarlığı'nda çalışmış, son sıralarda Kültür Müsteşarlığı'na geçmiştir.

Üst kademeler MHP yandaşı olunca alt kademelerin de farklı olması düşünülemez. Nitekim Müsteşarlık'ta çeşitli terör eylemlerine katılan faşistler çalıştırılmaktadır. Örneğin, İrfan Sakin adlı daktilo kadrosunda çalışmakta olan memur, Demetevler'de bir ilericiyi öldürmekten sanık olarak tutuklu bulunmaktadır. Bir başka tutuklu Fuat Kan adlı sekreterdir. Urfa'da terör olaylarına karışma nedeniyle tutuklanan Musa Yolun adlı uzman hiç bir idari soruşturmaya uğramadığı gibi, taltifen Ankara'ya nakledilmiştir. Akın Şehirlioğlu adındaki memur da taltif edilerek Ankara'ya gönderilenlerden birisi olmuştur. Şehirlioğlu Bakan'ın Urfa'yı ziyareti sırasında, top-

lantı yaptığı odanın kapısında Bölge Başkanlığı uzmanlarından Kemal Uğur'a saldırarak yaralamıştır. Müsteşarlık'ta çalışan Celalettin Demir adındaki kişi de polise saldırmış, polise saldırdığı okul müdürü tarafından Müsteşarlık'a bildirilmiş, ancak hakkında hiçbir işlem yapılmamıştır. Tabanca ile yakalanan Mehmet Yaprak adındaki memur da halen tutuklu bulunmaktadır.

1978 yılında, Ziraat Mühendisleri Derneği seçimleri sırasında, Site yurdundan toplanan faşistlerin başına geçerek ilericiler, demokrat güçlerin üzerine silahlı saldırıda bulunmalarında başında olanlar gene Toprak Tarım Reformu Müsteşarlığı'nda çalışanlardan başkası değildi. Bunların kimlikleri Ali Güngör, Ali Kömürçü, Mehmet Haksöz, Kazım Kara, Cemil Akın, Ahmet Saylam, Hüsnü Poyraz ve İsmet Aydın olarak Ankara Valisi tarafından açıklanmıştı. Bunlar elbette ki yalnızca kimlikleri saptananlardı ve Müsteşarlık'ta çalışan saldırganların sayısı bunların çok üzerindeydi. Bunlar, haklarında hiçbir idari işlem yapılmadığı gibi, yine Müsteşarlık'ın "gözde" elemanlarındırlar.

Öte yandan Tarım ve Ticaret Bakanlığı müfettişlerince yapılan tesbitlerde de, kurumlarında sahte sınav belgesi ile işe alınan elemanlara bu belgelerin Toprak Tarım Reformu Müsteşarlığı tarafından verildiğinin saptandığı bilinmektedir. Belgeleri verenler hakkında da bugüne kadar en ufak bir işlem yapılmadığını eklemek gerekir.

Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı'nda MC döneminde başlayan işgal CHP ağırlıklı hükümet döneminde de olanca hızıyla sürdürülmektedir. Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı tek örnek de değildir. Cumhuriyet Halk Partisi, gizli-açık faşist terör odaklarının üzerine cesaretle yürüme yerine uzlaşmayı tercih ettikçe, kitlelerin MHP'nin kapatılması talebini görmezlikten gelmeye kalkıştıkça, CHP iktidarında bu tür örneklerin varolması hiç de şaşırtıcı olmayacaktır.

Adı Soyadı	Aday Olduğu yıl ve Parti	Meslek	Aday Olduğu İl	Eski Görevi	Yeni Görevi
Hüsnü Poyraz	1977 MHP	Zir.Yük.Müh.	G. Antep (4. sıra)	Gn. Müd.	Gn. Müd.
Güngör Eraslan	1977 MHP	-	Niğde (3. sıra)	Gn. Müd.	Müst.Yrd.
Kaya Güngör Aykent	1977 MHP	Zir.Yük.Müh.	Konya (6. sıra)	Uzman	Gn.Müd.Yrd.
Ahmet Avcı	1977 MHP	Zir.Yük.Müh.	Urfa (3. sıra)	Uzman	Daire Bşk.
Mustafa Yalvaç	1977 MHP	Zir.Yük.Müh.	Hatay (5. sıra)	Uzman	Daire Bşk.
Azmi Demiral	1977 MHP	İktisatçı	G.Antep (5. sıra)	Daire Bşk.	Daire Bşk.
Ebumüslim Kocayay	1977 MHP	-	Konya (11. sıra)	Şb. memuru	Uzman
Omer Üztürk	1977 MHP	Muhasibeçi	Niğde (4. sıra)	-	11.dereceden 9.dereceye terfi
Pethi Kafaklar	1977 MHP	-	Edirne	Danışman	Danışman (Sözleşmeli)